विषयानुक्रमणिका

1. यज्ञोपवीतधारणम्
2. सन्ध्यावन्दनम्
3. ब्रह्मयज्ञः
4. हिरण्यकेशिनां वेदोपाकरणप्रयोगः
5. अमातर्पणम्
6. समिदाधानम्
7. अग्निसन्धानम्
8. औपासनम्
9. स्थालीपाकः
10. अग्नि – आत्मसमारोपणम्
11. अग्नि – समित्समारोपणम्
12. अग्न्यवरोपणम्
13. पुयाहवाचनम्
14. श्राद्धप्रयोगः
15. पिण्डप्रदानम्
16. परेऽहनि तर्पणम्

Formatted: Font: 12 pt

॥ ॐ ॥ श्रीः ॥

॥ श्री सत्याषाढगुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

॥ **यज्ञोपवीतधारणम्** ॥

आचमनम् ॥ प्राणायामः ॥ संकल्पः ॥

शुक्लाम्बर ++ शान्तये ॥ ओं भूः ++ सुवरोम् ॥

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा परमेश्वराज्ञया परमेश्वरप्रीत्यर्थं मम समस्तपापक्षयार्थं श्रौतस्मार्तविहित नित्यकर्मानुष्ठानयोग्यतासिद्ध्यर्थं ब्रह्मतेजोऽभिवृद्ध्यर्थं यज्ञोपवीतधारणं करिष्ये ॥

ॐ अस्यश्री यज्ञोपवीतधारण महामन्त्रस्य परब्रह्म ऋषिः त्रिष्टुप् छन्दः परमात्मा देवता | यज्ञोपवीतधारणे विनियोगः |

यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापतेः यत्सहजं पुरस्तात् |
आयुष्यमग्रयं प्रतिमुञ्च शुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः ||
यज्ञोपवीतं धृत्वा आचम्य | यज्ञस्य उपवीतेन उपव्यायामि | दीर्घायुत्वाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय | यशसे ब्रह्मणे ब्रह्मवर्चसायत्वा | सर्वेषां वेदानां आधिपत्याय ||

जीर्णयज्ञोपवीतं विसृजेत् |

उपवीतं भिन्नतन्तुं जीर्णं कश्मलदूषितम् | विसृजामि नहि ब्रह्म वर्चो दीर्घायुरस्तु मे || (*इति प्राक्तनं उपवीतं विसृजेत्*)

आचामेत् ||

8*******8*******8

|| **सन्ध्यावन्दनम्** ||

आचमनम् – अच्युताय नमः| अनन्ताय नमः| गोविन्दाय नमः||

केशव – नारायण – माधव – गोविन्द – विष्णो – मधुसूदन – त्रिविक्रम – वामन – श्रीधर – हृषीकेश – पद्मनाभ – दामोदर ||

प्राणायामः --- ओं भूः ओं भुवः ओँ सुवः ओं महः ओं जनः ओं तपः ओँ सत्यं | ओं तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि | धियो यो नः प्रचोदयात् | ओमापो ज्योतीरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम् ||

संकल्पः --- ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्री परमेश्वराज्ञयया श्री परमेश्वरप्रीत्यर्थं (*प्रातः*) प्रातस्सन्ध्यां उपासिष्ये (*मध्यान्हे*) माध्यान्हिकं करिष्ये (*सायं*) सायंसन्ध्यां उपासिष्ये (என்று ஸங்கல்பம் பிறகு) ओं केशवाय नमः (என்று மோதிர விரலால் ஜலத்தில் ப்ரணவத்தை எழுதி நெற்றிக்கிட வேண்டும்)

मार्जनम् : ओं आपो हि ष्ठा मयोभुवः | ता न ऊर्जे दधातन | महे रणाय चक्षसे यो वश्शिवतमो रसः तस्य भाजयतेह नः | उशतीरिव मातरः | तस्माअरं गमाम वः | यस्य क्षयाय जिन्वथ | आपो जनयथा च नः | ओं भूर्भुवस्सुवः | (*जलेन आत्मानं परिषिच्य*)

अपः प्राशनम् – (காலையில்) सूर्यश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः | पापेभ्यो रक्षन्ताम् | यद्रात्र्या पापमकार्षम् | मनसा वाचा हस्ताभ्याम् | पद्भ्यां उदरेण शिश्ना | रात्रिस्तदवलुंपतु | यत्किञ्च दुरितं मयि | इदमहं माममृतयोनौ | सूर्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा |

(*मध्यान्हे*) आपः पुनन्तु पृथिवीं पृथिवी पूता पुनातु माम् । पुनन्तु ब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्म पूता पुनातु माम् ॥ यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वा दुश्चरितं मम। सर्वं पुनन्तु मामापोऽसतां च प्रतिग्रहँ स्वाहा ॥

(*सायं*) अग्निश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः। पापेभ्यो रक्षन्ताम्। यदह्ना पापमकार्षम् । मनसा वाचा हस्ताभ्याम् । पद्भ्यां उदरेण शिश्ना । अहस्तदवलुंपतु। यत्किञ्च दुरितं मयि। इदमहं माममृतयोनौ। सत्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा।

पुनः मार्जनम् – दधिक्राव्णो अकारिषम्। जिष्णोरश्वस्य वाजिनः। सुरभि नो मुखाकरत् । प्रण आयूँषि तारिषत् । आपो हि ष्ठा मयोभुवः । ता न ऊर्जे दधातन । महे रणाय चक्षसे यो वश्शिवतमो रसः तस्य भाजयतेह नः । उशतीरिव मातरः। तस्माअरं गमाम वः। यस्य क्षयाय जिन्वथ। आपो जनयथा च नः। ओं भूर्भुवस्सुवः। (*जलेन आत्मानं परिषिव्य*)

अर्घ्यप्रदानमन्त्रः -- ओं । भूर्भुवस्सुवः । तत्सवितुर्वरेण्यम् । भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ (மும்முறை – தமிழில் உள்ளபடி)

असावादित्यो ब्रह्मा। ब्रह्मैव सत्यम्। ब्रह्मैवाहमस्मि ॥

तर्पणम् – आदित्यं तर्पयामि । सोमं तर्पयामि। अङ्गारकं तर्पयामि। बुधं तर्पयामि । बृहस्पतिं तर्पयामि । शुक्रं तर्पयामि । शनैश्चरं तर्पयामि । राहुं तर्पयामि । केतुं तर्पयामि । केशवं तर्पयामि । नारायणं तर्पयामि । माधवं तर्पयामि । गोविन्दं तर्पयामि । विष्णुं तर्पयामि । मधुसूदनं तर्पयामि । त्रिविक्रमं तर्पयामि । वामनं तर्पयामि । श्रीधरं तर्पयामि । हृषीकेशं तर्पयामि । पद्मनाभं तर्पयामि । दामोदरं तर्पयामि ।

आचमनम्

जपः

संकल्पः -- शुक्लाम्बर ++ शान्तये ॥ प्राणायामः ॥

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वराज्ञया श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं (*प्रातः*) प्रातस्सन्ध्या गायत्रीमहामन्त्रजपं करिष्ये । (*माध्यान्हे*) माध्यान्हिक गायत्री महामन्त्रजपम् करिष्ये। (*सायंकाले*) सायंसन्ध्यां गाय्त्री महामन्त्रजपम् करिष्ये।

प्राणायामः प्रणवस्य ऋषिर्ब्रह्म देवी गायत्री छन्दः परमात्मा देवता।

भूरादिसप्तव्याहृतीनां अत्रि भृगु कुत्स वसिष्ठ गौतम काश्यप आङ्गीरस ऋषयः गायत्री उष्णिक् अनुष्टुप् बृहती पङ्ति त्रिष्टुप् जगत्यः छन्दांसि, अग्नि वायु अर्क वागीश वरुण इन्द्र विश्वे देवा देवताः।

सावित्र्या ऋषि : विश्वामित्र : देवी गायत्री छन्दः सविता देवता।

गायत्रीशिरसो ब्रह्मा ऋषिः अनुष्टुप् छन्दः परमात्मा देवता।

प्राणायामजपे विनियोगः

प्राणायामजपः (दश वारम्)

गायत्र्यावाहनम्:-

आयातु वरदा देवी अक्षरं ब्रह्म संमितम् | गायत्रीं छन्दसां माता इदं ब्रह्म जुषस्व नः | ओजोऽसि सहोऽसि बलमसि भ्राजोऽसि देवानां धाम नामासि विश्वमसि विश्वायुः सर्वमसि सर्वायुः अभिभूरों गायत्रीं आवाहयामि, सावित्रीं आवाहयामि, सरस्वतीं आवाहयामि ||

सावित्र्या ऋषिः विश्वामित्रः देवीगायत्रीछन्दः सविता देवता गायत्रीमहामन्त्रजपे विनियोगः |

ध्यानम्

मुक्ताविद्रुमहेमनीलघवळच्छायैर्मुखैस्त्रीक्षणैः
युक्तामिन्दुकलानिबद्धमकुटां तत्त्वार्थवर्णात्मिकाम् |
गायत्रीं वरदाभयाङ्कुशकशाः शुभ्रं कपालं गदां
शङ्खं चक्रमथारविन्दयुगलं हस्तैर्वहन्तीं भजे ||
यो देवः सविताऽस्माकं धियो धर्मादिगोचराः |
प्रेरयेत् तस्य यत् भर्गः तद्वरेण्यमुपास्महे ||

गायत्रीमहामन्त्रः ओं | भूर्भुवस्सुवः | तत्सवितुर्वरेण्यम् | भर्गो देवस्य धीमहि | धियो यो नः प्रचोदयात् ||

गायत्र्युद्वासनम्

प्रातः --- प्रातस्सन्ध्यागायत्र्युपस्थानं करिष्ये |

मध्यान्हे – माध्यान्हिक गायत्र्युपस्थानं करिष्ये |

सायं – सायंसन्ध्या गायत्र्युपस्थानं करिष्ये |

उत्तमे शिखरे जाते भूम्यां पर्वतमूर्धनि |

ब्राह्मणेभ्योऽह्यनुज्ञाता गच्छ देवि यथा सुखम् ||

प्रार्थना – (*प्रातः*) मित्रस्य चर्षणी धृतः श्रवो देवस्य सानसिम् | सत्यं चित्रश्रवस्तमम् | मित्रो जनान् यातयति प्रजानन्मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्याम् | मित्रः कृष्टीरनिमिषाऽभिचष्टे सत्याय हव्यं घृतवद्विधेम | प्र स मित्र मर्तो अस्तु प्रयस्वान् यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन | न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनमँहोअश्नोत्यन्तितो न दूरात् ||

(माध्यान्हे) आसत्येन रजसा वर्तमानो निवेशयन् अमृतं मर्त्यञ्च | हिरण्ययेन सविता रथेनाऽऽदेवो याति भुवना विपश्यन् | उद्वयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् | देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् | उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः | दृशे विश्वाय सूर्यम् | चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः | आ प्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षँ सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च | तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् | पश्येम शरदश्शतं, जीवेम शरदश्शतं

,नन्दाम शरदश्शतं, मोदाम शरदश्शतं, भवाम शरदश्शतं, शृणवाम शरदश्शतं, प्रब्रवाम शरदश्शतं, अजीतास्याम शरदश्शतं ज्योक् च सूर्यं दृशे | य उदगान्महतोऽर्ण वाद्विभ्राजमानस्सरिश्स्य मध्यात्समावृषभो लोहिताक्षस्सूर्यो विपश्चिन्मनसा पुनातु ||

(*सायं*) इमं मे वरुण श्रुधीहव मद्या च मृडय | त्वामवस्युराचके | तत्वा यामि ब्रह्मणावन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः | अहेडमानो वरुणेहबोध्युरुशँ स मान आयुः प्रमोषीः | यच्चिद्धि ते विशो यथा प्रदेव वरुण व्रतम् | मिनीमसि द्यविद्यवि | यत्किञ्चेदं वरुण दैव्ये जनेऽभिद्रोहं मनुष्याष्चरामसि | अचित्ती यत्तवधर्मा युयोपिम मा नस्तस्मादेनसो देव रीरिषः | कितवासो यद्रिरिपुर्न दीवि यद्वाघा सत्यमुत यन्न विद्म | सर्वा ता विष्य शिथिरेव देवाथा ते स्याम वरुण प्रियासः ||

दिग्देवतावन्दनम् --- सन्ध्यायै नमः, सावित्र्यै नमः , गायत्र्यै नमः , सरस्वत्यै नमः , सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः |

कामोऽकार्षीन्मन्युरकार्षीन्नमो नमः

अभिवादये ------- *आर्षेयप्रवरान्वित* ----- गोत्रः --- सूत्रः --- शाखाध्यायी ------ शर्मानामाहं अस्मि भोः ||

प्राच्यै दिशे नमः , दक्षिणायै दिशे नमः, प्रतीच्यै दिशे नमः, उदीच्यै दिशे नमः उर्ध्वायै नमः, अधरायै नमः, अन्तरिक्षाय नमः, भूम्यै नमः, ब्रह्मणे नमः, विष्णवे नमः, यमाय नमः ||

(*दक्षिणायै दिशे*) यमाय धर्मराजाय मृत्यवे चान्तकाय च | वैवस्वताय कालाय सर्वभूतक्षयाय च | औदुंबराय दध्नाय नीलाय परमेष्ठिने | वृकोदराय चित्राय चित्रगुप्ताय वै नमः || चित्रगुप्ताय वै नम ओं नम इति ||

(*प्रतीच्यै दिशे*) ऋतँ सत्य परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम् | ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः ||

(*उदीच्यै दिशे*) नर्मदायै नमः प्रातः नर्मदायै नमो निशि | नमोऽस्तु नर्मदे तुभ्यं त्राहि मां विषसर्पतः || जरत्कारोर्जरत्कार्वां समुत्पन्नो महायशाः अस्तीकस्सत्य सन्धो मां पन्नगेभ्योऽभिरक्षतु ||

अपसर्प सर्प भद्रं ते दूरं गच्छ महायशः | जनमेजयस्य यज्ञान्ते अस्तीकवचनं स्मरन् ||

(*प्रातः, माद्यान्हे - प्राच्यै दिशे*) (*सायं - प्रतीच्यै दिशे*) नमस्सवित्रे जगदेकचक्षुषे जगत्प्रसूति स्थितिनाशहेतवे | त्रयीमयाय त्रिगुणात्मधारिणे विरिञ्चिनारायणशङ्करात्मने || ध्येस्सदा सवितृमण्डल मध्यवर्ती नारायणः सरसिजासनसन्निविष्टः | केयूरवान् मकरकुण्डलवान् किरीटी हारी हिरण्मयविपुः धृतशङ्खचक्रः || शङ्खचक्रगदापाणे द्वारकानिलयाच्युत |

गोविन्द पुण्डरीकाक्ष रक्ष मां शरणागतम् | आकाशात् पतितं तोयं यथा गच्छति सागरम् | सर्वदेवनमस्कारः केशवं प्रतिगच्छति ॥ श्री केशवं प्रतिगच्छत्योन्नम इति ॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् | करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ प्रायश्चित्तान्यशेषाणि तपः कर्मात्मकानि वै | यानि तेषामशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम् ॥ कृष्ण कृष्ण कृष्ण ॥

ஜபம் செய்த இடத்தில் ப்ரோக்ஷணம்

अद्यानो देव सवितः प्रजावत्सावीस्सौभगम् | परा दुष्वप्नियँ सुव | विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परासुव | यद्भद्रं तन्म आसुव ॥

॥ **ब्रह्म यज्ञः** ॥

आचम्य **|** शुक्लाम्बभर ++ शान्तये **||** *प्राणायामः* **||**

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा परमेश्वराज्ञया श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं ब्रह्मयज्ञंज्ञ करिष्ये| ब्रह्मयज्ञेन यक्ष्ये | विद्युदसि विद्य मे पाप्मानं ऋतात् सत्यं उपैमि ॥ ओं भूः तत्सवितुर्वरेण्यम् | ओं भुवः भर्गो देवस्य धीमहि | ओँ सुवः धियो यो नः प्रचोदयात् | ओं भूः तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीमहि | ओं भुवः धियो यो नः प्रचोदयात्| ओँ सुवः तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् | ओं भूर्भुवस्सुवः तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ओं | अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् | होतारं रत्नधातमम् ॥ हरिः ओं ॥ हरिः ओं | इषे त्वोर्जे त्वा वायवस्थोपायवस्थ देवो वस्सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मणे ॥ हरिः ओं ॥ हरिः ओं | अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये | निहोता सत्सिसस्सि बर्हिषि॥ हरिः ओं ॥ हरिः ओं |शन्नो देवीरभिष्टये आपो भवन्तु पीतये | शंयो रभिस्रवन्तु नः हरिः ओं ॥ हरिः ओं ॥

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवास्स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः | स्वस्ति न स्ताक्ष्यो अरिष्टनेमिस्स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

पयः पृथिधिव्यां पय ओषधीषु पयो दिव्यन्तरिक्षे पयोधाम् | पयस्वतीः प्रदिशः सन्तु मह्यम् ॥

विष्णोः रराटमसि विष्णो पृष्ठमसि विष्णोश्श्नश्श्रप्त्रे स्थो वोविष्णोस्स्यूरसि वोविष्णोर्ध्रुवमसि वैश्णष्णवमसि विष्णवे त्वा ॥

अग्निर्देवता वातो देवता चन्द्रमा देवता वसवो देवता रुद्रा देवताऽऽदित्येत्या देवता विश्वेदेवा देवता मरुतो देवता बृहस्पतिर्देवतेतन्द्रो देवता वरुणो देवता ॥

सत्यं तपः श्रद्धायां जुहोमि ॥

ओं नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः | नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि ॥ (*एवं त्रिः*)

वृष्टिरसि ~~वृक्ष्च~~ वृश्च मे पाप्मानं ऋतात् सत्यमुपागाम् | देव ऋषि पितृ तर्पणं करिष्ये-

ब्रह्माणं तर्पयामि | प्रजापतिं तर्पयामि | बृहस्पतिं तर्पयामि | अग्निं तर्पयामि | वायुं तर्पयामि | सूर्यं तर्पयामि | चन्द्रमसं तर्पयामि | नक्षत्राणि तर्पयामि | इन्द्रम् राजानं तर्पयामि | यमं ~~र~~राजानं तर्पयामि | वरुणं राजानं तर्पयामि | सोमं राजानं तर्पयामि | वैश्रवणं राजानं तर्पयामि | वसूंस्तर्पयामि | रुद्रांस्तर्पयामि | आदित्यांस्तर्पयामि | विश्वान्देवांस्तर्पयामि | साद्ध्यांस्तर्पयामि | ऋभूंस्तर्पयामि | भृगूंस्तर्पयामि | मरुतस्तर्पयामि | अथर्वणस्तर्पयामि | अङ्गिरसस्तर्पयामि | कल्पं तर्पयामि |

(*निवीती*) विश्वामित्रं तर्पयामि | जमद~~ग्निं~~ग्निं तर्पयामि | भरद्वाजं तर्पयामि | अत्रिं तर्पयामि | वसिष्ठं तर्पयामि | अरुन्धतीं तर्पयामि | कश्यपं तर्पयामि | कृष्णद्वैपायनं तर्पयामि | जातूकर्ण्यं तर्पयामि | तरुक्षं तर्पयामि | तृणबिन्दुं तर्पयामि | वर्मिणं तर्पयामि | वरूथिनं तर्पयामि | वाजिनं तर्पयामि | वाजश्रवसं तर्पयामि | स~~थ्य~~त्यश्रवसं तर्पयामि | सुश्रवसं तर्पयामि | सुतश्रवसं तर्पयामि | सोमशुष्मायणं तर्पयामि | सत्ववतं तर्पयामि | बृहदुक्थं तर्पयामि | वामदेवम् तर्पयामि | वाजिरत्नं तर्पयामि | हर्यज्वायनं तर्पयामि | उदमयं तर्पयामि | गौतमं तर्पयामि | ऋणंजयं तर्पयामि | ऋतंजयं तर्पयामि | कृतंजयं तर्पयामि | धनंजयं तर्पयामि | बभ्रुं तर्पयामि | त्र्यरुणं तर्पयामि | त्रिवर्षं तर्पयामि | त्रिधातुं तर्पयामि | शीघ्रं तर्पयामि | हव्यवाहनं तर्पयामि | पराशरं तर्पयामि | विष्णुं तर्पयामि | रुद्रं तर्पयामि | स्कन्दं तर्पयामि | काशीश्वरं तर्पयामि | ज्वरं तर्पयामि | धर्मं तर्पयामि| ~~अर्धं~~अर्थं तर्पयामि | कामं तर्पयामि | क्रोधं तर्पयामि | वसिष्ठं तर्पयामि | इन्द्रं तर्पयामि | त्वष्टारं तर्पयामि | कर्तारं तर्पयामि | धर्त्तारं तर्पयामि | धातारं तर्पयामि | मृत्युं तर्पयामि | सवितारं तर्पयामि | गायत्रीं तर्पयामि | सावित्रीं तर्पयामि | सरस्वतीं तर्पयामि |

கீழ்வரும் 5 தர்பணங்களையும் முழங்கையால் ஜலம் விழும்படி செய்யவும்.

प्राजापतिं काण्डऋषिं तर्पयामि | सोमं काण्डऋषिं तर्पयामि | अग्निं काण्डऋषिं तर्पयामि | विश्वान्देवान् काण्डऋषिं तर्पयामि | स्वयंभुवं काण्डऋषिं तर्पयामि |

सदसस्पतिं तर्पयामि | ऋग्वेदं तर्पयामि | यजुर्वेदं तर्पयामि | सामवेदं तर्पयामि | अथर्ववेदं तर्पयामि | इतिहासपुराणं तर्पयामि |

(*प्राचीनावीती*)

वैशंपायनं तर्पयामि | पलिङ्गुं तर्पयामि | तित्तिरं~~त्लं~~ तर्पयामि | उखं तर्पयामि | अगस्त्यं तर्पयामि | कौण्ढिन्यं~~यं~~ तर्पयामि | पदकारं तर्पयामि | वृत्तिकारं तर्पयामि | सूत्रकारांस्तर्पयामि | सत्याषाढं~~ढ्ढं~~ तर्पयामि | प्रवचनकर्तृंस्तर्पयामि | आचा~~र्यां~~र्यांस्तर्पयामि | वानप्रस्थांस्तर्पयामि | ऋ~~षी~~षींस्तर्पयामि | ऊर्द्ध्वरेतस्तर्पयामि | एकपत्नीस्तर्पयामि |

இத்துடன் ஜீவபித்ருகர் நிறுத்தி – ஆசமனம் | மற்றவர்கள்

पितॄन् स्वधानमस्तर्पयामि | पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि | प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि | मातॄस्स्वधानमस्तर्पयामि | पितामहीस्स्वधानमस्तर्पयामि | प्रपितामहीस्स्वधानमस्तर्पयामि | मातामहान् स्वधानमस्तर्पयामि | मातुः पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि | मातुः प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि | मातामहीस्स्वधानमस्तर्पयामि | मातुः पितामहीस्स्वधानमस्तर्पयामि | मातुः प्रपितामहीस्स्वधानमस्तर्पयामि |ज्ञाताज्ञातपितॄन् स्वधानमस्तर्पयामि|

(*उपवीती*)

हँसहश्शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत् || नृषद्वरसद्दृत सद्व्योम सदब्जा दृतसद्व्योमददब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं बृहत् || *आचामेत्*||

|| हिरण्यकेशिनां वेदोपाकरणप्रयोग: ||

श्रावणदिनम् –

उपाकर्म तु कर्तव्यं श्रवणापक्षहस्तमे भे|
श्रावण्यां पौर्णमास्यां वा ततो भाद्रपपुदे पुनः |
आषाढ्यां वापि तत्कार्यं बोधायनमताश्रयात् |
हस्तस्य पौर्णमास्याश्चक्ष्च प्राधान्यं तु विकल्पितम् ||

स्थलं –

देवालये नदीतीरे शुचौ देशे सभास्थले |
उपविश्य यथाशास्त्रं श्रावणञ्च विनिर्दिशेत् ||

ச்ராவண தினத்தன்று காலை

कामोऽकार्षीन्मन्युरकार्षीन्मन्त्रजपसंकल्पः

आचम्य | शुक्लाम्बम्भर ++ शान्तये || *प्राणायामः* ||

ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा परमेश्वराज्ञया परमेश्वरप्रीत्यर्थं –तैष्यांश्यां पौर्णमास्यां अध्यायोत्सर्जनाकरणप्रायश्चित्तार्थं कामोऽकार्षीन्मन्युरकार्षीन्महामन्त्रजपं करिश्ये || (*इथि संकल्प्य, यथाशक्ति प्राणानायम्य अष्टोत्तरशतं तज्जपः कार्यः*)

महासंकल्पः

अस्य श्री महापुरुषस्याऽनिवावार्यवीर्यस्याखिललोक सृष्टिश्टिकर्तुः परमेश्वरस्य नित्य निरुपम निरवधिकाप्रमेय महिम महित मायाशक्त्या भ्रियमाण महाजलौघ मध्ये परिभ्रमतां प्रिभ्रमतां क्रमाद्दशगुणोत्तरैरप्तेजोवाय्वाकाशाहं कारमहदव्यक्तात्मकसप्तावरणैः परिवेष्टितानां अनन्तकोटि ब्रह्माण्डानां

एकतमे अस्मिन्महति ब्रह्माण्डण्शमण्डले आदिशक्ति कूर्मानन्तोपरि भागप्रतिष्टितानां पाताळ महातल रसातल तलातल सुतल वितलातलाख्य सप्तलोकानामूर्ध्वभागे भुवर्लोक सुवर्लोक महोलोक जनोलोक तपोलोक सत्यलोकाख्यषड्लोकानां अधोभागे ऐरावत पुण्डरिक वामन कुमुदां जन पुष्पदन्त द्न्त सार्वभौम सुप्रतीकाख्य अष्टदिग्वेतण्डण्श शुण्डाद्ण्डोत्तंभिते, अयोध्या मधुतुरा माया काशी काञ्ची अवन्ती द्वारवती अशोकवती भोगवती सिद्धवती अमरावती तेजोवती संयमिनी रक्षोवती सिंधुमती प्रभृतिप्रभृती पुण्यपुरी विराजिते, इन्द्राग्नि यम निरृति निर्ऋती वरुण वायु कुबेर ईशानाख्य अष्टदिक्पालपालिते, अनलानिल प्रत्यूष प्रभास सोमाध्वर ध्रुवापाख्य अष्टवसुविराजिते, सूर्य चन्द्र अङ्गारक बुध बृहस्पति शुक्र शनैश्चश्चर राहु केत्वाख्य नवग्रहपरिपालिते, आवह निवह संवह अनुवह प्रवह उद्वह परिवहाख्य सप्त मरुत्संचार संजीवित जीव निकुरंबे, विन्ध्यारण्य दण्डकारण्य चंपकारण्य श्वेतारण्य नैमिशारण्य द्वैतारण्य गुहारण्य देवदारुवन इक्षुवन कदलिकावनाख्य दशारण्य परिमण्डिण्शिते, शिव शम्भु पिनाकि गिरिश हर स्थाणु भर्ग बैभैरव सदाशिव कपालि विश्वेश्वराख्य एकादश रुद्र विद्योदिते, मित्र अर्यम त्वष्टृ धातृ विवस्वत् विवरवत् अरुण भग अंशुमत् इन्द्र पर्जन्य विष्णु पूषाख्य द्वादश आदित्य प्रकाशिते मिण्डिपाल दंड भुसुण्ठि नाळीक मुसल चक्र लवित्रक्र कालरात्रि द्रुघण बाणस्थूण शक्ति तोमर परिघ पट्टद्दस मौष्टिष्टक कुन्द दशकण्टक प्रास पाश मुद्गर शतघ्नी सीर गदा गोशीर्ष मयूखी यापन पिनाकासि धेनुकास्तरेळा हस्तामुक्त वज्राख्य

द्वात्रिंशत् आयुध मण्डण्शल मण्डितदोर्दण्ड हरिश्चन्द्र नल पुरुकुत्स पुरूरवस् सगर कार्तवीर्याख्य ष्ट्षट् चक्रवर्ति श्रीराम जमदग्नि दिलीप अङ्ग ग्अग यामंबरीष शशिबिन्दु शिबि मांधातृ मरुत्त भरत ययाति पृथु भगीरथ रन्तिदेव सुहोत्राख्य षोढश महाराज पालिते, विशालाक्षी मीनाक्षी कामाक्षी सिंहिका शङ्करी कुब्जिका महालक्ष्मी महादेवी महहाकाळी पार्वती सुप्रभा भ्रमराम्बिका विन्ध्यवासिनी योगिनी हिमरूपिणी माणिक्यदेवी काद्रवेयी ऊपूर्णिकाख्य अष्टादश पीठदेवी समलङ्कृते, यम नियम आसन प्राणायाम प्रत्याहार ध्यान धारण समाधि अष्टाङ्गयोगनिष्ठागरिष्ठ वसिष्ठ वालखिल्य विश्वामित्र वाल्मीकि जमदग्नि च्यवन दुर्वास: कपिल मौद्गल्य कौण्डिण्शिन्य कश्यप गार्ग्य गौतम आङ्गिरस दक्ष पराशर जैमिनि पतञ्जञ्जलि कण्व बोधायन आश्वलायन कात्यायन द्राह्यायण वैशंपायन आपस्तंब जाबालि मार्कण्डेय माण्डव्य हिरण्यकेश सत्याषाढ भरद्वाज सनक सनन्दन सनत्कुमार सनत्सुजात अगस्त्य शौनकादि अनेक मुनिराजि विराजिते, मलय महेन्द्र सह्य शुक्तिमद्दक्षवद्विन्ध्य पारियात्राख्य सप्त कुलाचल वलयिते, ऋश्यमूक मतङ्ग किष्किन्ध माल्यवत् हिरण्यशृङ्गाख्य पञ्चमहानगसमधिष्ठिते, लवण इक्षु सुरा सर्पि: दधि क्षीर शुद्धोदकाख्य सप्त समुद्र संवृते, वेद वेदाङ्ग इतिहास आगम न्याय काव्य अकलङ्कार नाटक गान कवित्व कामशास्त्र द्यूत नैपुण्य देशभाषाज्ञान लिपिकर्म वाचक समस्तावधान स्वरशास्त्र शकुन सामुद्रिका रत्नपरीक्षा अश्वलक्षण गजलक्षण मल्लविद्या पाककर्म दोहन गन्धवाद धातुवाद खनिनीवाद रसवाद अग्निस्तम्भ जलस्तम्भ वायुस्तम्भ खड्ग्ड्गस्तम्भ

वर्याश्याकर्षण मोहन विद्वेषण उच्चाटन मारण कालवञ्चन वाणिज्य पाशुपाल्य कृषि आसवकर्म लावुक युद्धयुद्धफ़ मृगया रतिकौशल अदृश्यकरणी द्यूतकरणी चित्र लोह पाषाण मृद्दारुवेणु चर्माम्बरक्रिक्रिया चौर्य औषधसिद्धि मन्त्रसिद्धि स्वरवञ्चना दृष्टिवञ्चना अञ्जञ्चन जलप्लवन वाक्सिद्धि घुटिकासिद्धि पादुकासिद्धि इन्द्रजाल महेन्द्रजालाख्य चतुष्षष्टिविद्या निषद्यायमान निरवद्य विद्वज्जन विद्योतिते, अङ्ग वङ्ग कलिङ्ग काश्मीर काम्भोज कामरूप झैसौवीर सौराष्ट्र महाराष्ट्र नेपाल केरल सिंहल चोल पाञ्चाल कोसल कुन्तल ज्वाला साल्व मगध मालव मत्स्य वत्स मद्र मैङ्ग सिन्धु आन्ध्र गान्धार लाट वराट कर्णाटक द्रमिड पाण्ड्य पुलिङ्ग बर्बर विदर्भ केकय कुरु किरात दशार्ण कोङ्कण यवन शूरसेन घूर्जर विदेह चेदि भोज अवन्त्यादि ष्टपषट्पञ्चाशत् देश समलङ्कृते, भागीरथी भीमरथी सरस्वती गौतमी नर्मदा यमुना कृष्णवेणी वेणुका तुङ्गभद्रा चन्द्रभागा वरुणा मलापहा कावेरी कपिला कौण्डिनी कृतमाला विपाशा तापिनी पूर्णिमा ताम्रपर्णी वेगवती हेमवती वेत्रवती नेत्रवती विशोका कौशिकी गण्ड्कीण्डकी गोमुखी पिनाकिनी क्षीरनदी पुण्यदाद्यनेक महानदी विराजिते, वाराणसीसि चिदम्बर श्रीशैल अहोबल वेङ्कटाचल सेतु जम्बुकेश्वर कुम्भघोण हालास्य गजारण्य गोकर्ण अवर्तपुर अनन्तशयन अमरगिरि यादवगिरि करिगिरि ककुद्गिरि श्वेतगिरि निनीलगिरि गोवर्धनगिरि गया प्रयाग जप्येश्वरादि अनेक पुण्यक्षेत्र संयुते, ब्राह्मी माहेश्वरी कौमारी वैष्णवी वाराही इन्द्राणी चामुण्डाख्य सप्त मातृका विराजिते, सावित्री सत्यवती दमयंती मदयन्ती लोपामुद्रा सुकन्या केशिनी सुशीला अनसूया अरुन्धती प्रभृति महापतिव्रता सन्दोह समलङ्कृते, रम्य रमणक द्वारका सिंहल कैवल्य मलयाश्व भद्रकेतु गोबिलावन्त्य पुष्कर ऋषभ रैवत निम्लोचनीयाम्य पारावार लङ्का सौर कृतमालाख्य अष्टादश उपद्वीप विराजिते, पञ्चशत्कोटि विस्तीर्णेर्ण अस्मिन् भूमण्डले सुन्दरतर चन्दन मन्दार कोविदार कुटज वट पाटल करवीर कुरण्टक कण्टकी पिप्पल कर्पूर कदली खर्जूर नारिकेल रसाल तमाल ताळ हिन्दोळ कृतमाल सरल वकुल वञ्जुञ्चुल पुन्नाग जम्मूम्बू जम्मीम्बीर निंब कदम्ब सारङ्ग लवङ्ग रुद्राक्ष इक्षु कपित्थ अश्वत्थ बिल्व भल्लातक सल्लकी बदरी लिकुच चम्पक केतक कुद्दाल्ल बन्धूक सिन्धुवार पिचुमन्द उदुम्बर पलाश पारिजाताद्यने कानोकहनिवह निरन्तर मनोहर नन्दनवन न्वन व्रीडावह क्रीडावन विहरद्देर्ईवदानव गन्धर्व किंनर किंपुरुष सिद्ध साद्ध्य विद्याधर यक्ष राक्षसादि दिव्यजननिवास समलङ्कृत शीताचल बिन्दु मुकुन्द मन्दर ककिलिन्द वैकङ्कत मणिशैल चक्रशैल महम कपिल महाशैल पञ्चशैल गजशैल भद्रशैल वसुधार वसुमार कुमार कालञ्जञ्चर पाण्डर पुष्कर वैदूर्य पारियात्र पसहस्रशिखर मयूर ताम्राभ शिखिवास सुरहंस नाग कुमुद मुमकुट त्रिकूट शङ्खङ्खकूट महामेघ सुमेघ सुगन्ध गन्धमादन सुपार्श्व सुषेण सुपक्ष कनकविरजाद्रि केसर शिखरि विसर भासुर मेरुधराधरस्य दक्षिण दिग्भागे, जम्बू प्लक्ष कुश क्रौञ्च शाक शाल्मलि पुष्कराख्य सप्तद्वीपानां मध्ये, जम्बूद्वीपे, भारत किंपुरुष हरीलावृर भद्राश्व केतुमाल हिरण्यकका रमणक कुरुवर्षाख्य नववर्षाणां मध्ये भारतवर्षे, इन्द्र कशेरु ताम्र गभभास्ति पुन्नाग

गन्धर्व सौम्य वरुण भरताख्य नव खण्डानां मध्ये भरतखण्डे, निरतिशय जनि निरूढ निखिलजन कलुष निकर तिमिर खर किरण सदृश कवेरकन्यका कमनीय कृपीपिटपूर परिरिङ्खदभङ्गुर मङ्गलतर रुतुङ्गतरङ्गग्ग परंपरा परिगत पवमान परिस्पन्द परमपावन प्रचुरतर निखिलसस्य समृद्धि समेधमान कर्णाटजन पदाधिष्ठान सह्याभिधावान गिरिवरिष्ठस्य उपरिभागे, दण्डकारण्ये अस्मिन् भास्करक्षेत्रे शङ्ख चक्र गदा शार्ङ्ग नंदकाख्य पञ्च महायुधधरस्य, दिव्यरत्न खचित किरीट हार केयूर नूपुर मकर मुकुण्डल प्रमुख प्रस्फुरत् अप्राकृत भूषणावली विभूषितस्य, चतुरानन पुरन्दर प्रमुख सकल सुरासुर विसर शिरस्तटी विराजमान मकुटतट घटित दिव्य मरीचि परंपरा नीराजितोपान्त चरणांभोरुहस्य, निखिल लोकानुजिघृक्षास्वीकृत मत्स्य कूर्म वराह नरसिंह वामन भार्गवराम श्रीराम भलराम कृण बौद्ध कल्क्यादि अनेक अवतार वैभवस्य, प्रह्लाद नारद पराशर पुण्ड्रीण्डरीक व्यासओवास अंबरीष शुक शौनक भीष्म दाल्भ्य रुक्माङ्गद अर्जुन विभीभिषण वसिष्ठ बलि हनुमदाख्य षोढश महाभागवत विमलतर हृदयान्तराल निरन्तर निरर्गल दोला विहार समासक्तस्य, गर्भस्थानेककोटि ब्रह्माण्ड मण्शलण्डस्य, भगवतो लक्ष्मीपते: नारायणस्य नाभीसरोजमध्य समुद्रद्भूतस्य, चराचरात्मत्मिक निखिल प्रपञ्च निर्माण कपट नाटक सूत्रधारस्य शारद नीरद पारद सच्छाय वाग्देवता निरर्गल निरन्तर विहरण विलास भवनायमान वदनारविन्दस्य, सरसतर सारस निकर भासुर मानस सरोवर विहरण लालस मानस राजहंस वाहनस्य, श्रीपरमेश्वराज्ञया प्रवर्तमानस्य आद्य ब्रह्मण: प्रथम परार्धे पञ्चाशद्वस्सरेषु अतीतेषु, द्वीतीय परार्धे प्रथम वर्षे प्रथम मासे, प्रथम पक्षे प्रथमदिसिवसे अहनि द्वितीये यामे तृतीये मुहूर्ते प्रथम प्राणायाम समये पार्थिव कूर्म प्रलयानन्त श्वेतवराह ब्रब्राह्म सावित्राख्य सप्त कल्पानां मध्ये श्वेतरवराह कल्पे, स्वायंभुव स्वारोचिष उत्तम तामस रैवत चाक्षुष वैवस्वत सूर्य सावर्णि धर्मसावर्णि दक्षसावर्णि रुद्रसावर्णि ब्रह्मसावर्णि इन्द्रन्स्रसावर्णि देवसावर्ण्याख्य चतुर्दश मन्वन्तराण मध्ये, सप्तमे वैवस्वतमन्वन्तरे, सप्तविंशति महायुगेषु अतीतेषु अष्टाविंशति तमे महायुगे, कृत त्रेता द्वापर कलियुगाख्य चतुर्युगाणां मद्ये अष्टाविंशति सहस्रोत्तर सप्तदशलक्षाब्दे कृतयुगे, षण्णवति सहस्रोत्तर द्वादश लक्षाब्दे त्रेतायुगे, चतुष्षष्टि महस्रोत्तर आअष्टलक्षाब्दे द्वापरयुगे च् समतीते, द्वात्रिंशत्सहस्रास्त्रान्वित चतुर्लक्षाब्दे वर्तमाने कलियुगे प्रथमभागे, युधिष्ठिष्ठर विक्रम शालिवाहन विजयाभिनन्दन नागार्जुन कलिभूपाख्य शकपुरुषमध्यपरिगणित शालीवाहन शके, बौद्धावतारे, ब्राह्म दैव पित्र प्राजापत्य बार्हस्पत्य सौर चान्द्रब्द्र सावन नाक्षत्रमानाख्य नवमान मध्य परिगणितै: सौर चान्द्रमस सावन नाक्षत्रमानै: अन्विते, प्रभवादीनां षष्ठ्या: संवत्सराणां मध्ये --------- नामसंवत्सरे ---------- अयने ----------- ऋतौ ---------- मासे शुक्लपक्षे ---------- वासरयुक्तायां ------------- नानक्षत्रयुक्तायां अस्यां पूर्णिमायां शुभतिथौ अनाद्यविद्या वासनया प्रवर्तमाने अस्मिन् महति संसारचक्रे विचित्राभि: कर्मस्मगतिथि: विचित्रासु योनिषु पुन: पुन: अनेकधा जनित्वा केनापि पुण्यकर्मविशेषेण इदानीनिन्ततमानुष्ये द्विजन्मविशेषं प्राप्तवत: मम सृष्टिकालमारभ्य एतत्कालपर्यन्तं बाल्ये वयसि

कौमारे यौवने बार्धके च जाग्रत्स्वप्न सुषुप्ति अवस्थासु मनोवाक्काकाय कर्मेन्द्रिय ज्ञानेन्द्रिय व्यापारैः काम क्रोध लोभ मोह मद मात्सर्यादिभिः प्रकाशकृत महापातक चतुष्टय व्यतिरिक्तात्कानां रहस्यकृत महापातकानां, ब्रह्महत्या सुरापान स्वर्णस्तेय गुरुतल्पगमनानां, महापातकातिदिष्टातिपातकानां, संसर्गि भाव आज्ञापयितृत्व अनुग्राग्रहकत्व प्रयोजकत्व निमित्त उपदेष्टत्व अनुमन्तृत्व प्रोत्साहकत्वादीनां उपपातकानां, सोमयागस्थ क्षत्रिय वैश्य वध अविज्ञातगर्भवध ऋतुमतीवध अत्रेयगोत्रस्त्रीवध दीक्षितस्त्रीवधादीनां ब्रह्महत्यासमानानां, गुर्वाक्षेव सुहृद्धन अधीत नाशनादीनां सुरापानसमानानां, उत्कर्षापकर्ष अनृतभाषण अभक्ष्यभक्षण पुष्पवतीमुखास्वादनादीतां स्वर्णस्तेयसमानानां, रक्तात्काश्वहरण अमर्त्यस्त्रीहरण निक्षेपद्रव्यहरणादीनां गुरुतल्पकसमानानां, सखिपत्नी कुमारी सगोत्रजा गमन अन्त्यजागमन सयोनिगमन सूतस्त्रीस्त्री गमनादीनां उपपातकानां, सामान्यगोवध व्रात्यत्व ब्राह्मण व्यतिरिक्तरीक्त साधारण द्रव्यस्तेय ऋणपातक अनपाकरण अनाहिताग्नित्व पुण्यविक्रय भृतकाद्ध्ययन भृतकाद्ध्यापन परदारपरत्व वार्द्धुष्यर्द्धूष्य लवणविक्रय क्षत्रिय विट् च्छूद्रद स्त्री वध निंदिताधर्थोपजीवन नान्तिक्य व्रतलोप सुतताविक्रय धान्यकुप्य पशुस्तेय अयाज्ययाजन पितृ मातृ सुतत्याग तटाकाऽऽरामविक्रय कन्यादूषणण्ण परिवित्तिकयाजन परिवित्तिकन्या प्रप्तदान कौटिल्यय आत्मार्थक्रियारंभ मद्यपस्त्रीगमन तदाश्रमवास परा न्नपरिपुष्टत्व असच्छास्त्राभिगमन भार्याविक्रयादीनांण्णां संकरीकरणानां, अजवध मीनाहिमहिषी वधादीनां मलिनीकरणानां क्रिमि कीट वयोवध मद्यानुगतभोजन फल पुष्पचौर्यादीनां अपात्रीकरणानां निंदितधनादान कुत्सितजीवन असम्भाष्य भाषणादीनां जातिभ्रंशकराणां मद्याघ्राण ब्राह्मणपीडन जैह्म्यपुंमैथुनादीनां प्रकीर्णकानां उत्तमकर्मपरित्याग निन्दितकर्मनिषेवण इन्द्रियानिग्रह परमर्मभेदन श्रौतस्मार्तनित्यकर्मानुष्ठानलोप ग्रहखण्डन अकालभोजन क्लीब व्रात्य वार्द्धुषिक शूद्र कुष्ठि यति पति गणक गणिकागणान्नग्रगण अष्टमी ष्तमी चतुर्दर्सशी दिवाभोजन द्वादशी दशमी पूर्वकाल भानुवाररात्र्यन्नत्र्यान्न एकाखादश्यन्न वामहस्तान्न वटादि निषिद्धपातत्रान्न भोजन शूद्रपक्वतंडुल चंडालस्फाटितान्न भोजन ग्रामयाजकान्न बंधुमेलन उच्छिष्टान्न पर्युषितान्न श्ववराहादि अस्पृश्यजन्तुस्पृष्टभांड पक्वान्न मक्षिकाकेशास्थिस्थ दूषितान्न कुंडान्न गोलकान्न उच्छिष्टान्न चिकित्रकान्न जैनान्न तुरुष्कान्न श्कान्न कारागृहवासान्न अपाङ्क्तेय पङ्क्तेय पङ्क्ति भोजन खरोष्ट्र ष्ट्रयुक्तयानारोहण साक्षात् खरारोहण वृक्षारोहण निषिद्ध पक्षि मृग मत्स्य मांस भक्षण विधिरहितपशु मांसभक्षण उद्धृ द्धतसार पिण्याक भक्षण वृधा कृसर यावक पायसापूप हस्तदत्त शाक भक्षण फलशाक भक्षण छर्दितर्दुत रेतो विण्मूत्र भक्षण स्वायंयभुव वैदिक व्यतिरिक्त चंडेशेशाधिकृत शिवनिर्माल्य भक्षण कलत्र शूद्रोच्छिष्ट भक्षण आरालि पक्व भक्षण दिवास्वस्त्रीसङ्गमन म्लेच्छ रथकार व्वजकार लोहकार स्त्रीस्त्रीगमन विधवा दासीशी गर्भिणी प्रव्रजितपतिका स्त्रीगमन ज्ञाग्रामान्त्यजागमन अन्यावरुद्ध स्त्रीगमन तिर्यज्योग्योनिगमन गृहस्थ

कपिलादिगोराहित्य पितृ मात्रादि स्वकर्तृक नित्यनैमित्तिक श्राद्ध अन्न आम हिरण्यादि श्रद्धराहित्य धौतवस्त्रस्त्र परिवर्तन शौचाचमन सन्ध्यावन्दनवेला नियमराहित्य नग्नस्नानपान अशुद्धजलस्नानपान सूर्योदयास्तमयस्वाप दिवास्वाप अकालस्वाप गुरुविषय हुंकार करण पादघात ब्राह्मणतिरस्कार आर्तदंडोद्यमन सौराष्ट्रादि दुर्देशगमन असहायमार्गगमन परताडन भर्त्सन जीर्ण मलिन अमेद्ध्याद्यस्पृश्यस्पृष्टाऽशुद्ध वस्त्रधारण अनपराध भार्या दासी दास भृत्य ताडन भर्त्सन एकपङ्क्तिक्त्क उपविष्ठ विषमप्रदान उदकाहरण मार्गहन्तृत्व वकन्या विघ्नकरण विवाहयोग्यज्य वरदूषण गुरुब्राह्मणदूषण सद्वृत्तिसद्वऋत्तिपरित्यागपूर्वक द्रव्यार्जन स्वयं कृषि जीवन चण्ढालकारित कृषि फलित धान्योपजीवन अन्य कारित प्रपाजलपान खोखरोष्ट्रविदूद्रूवराहादि क्षीरपान दिवावशिष्ट भक्षण अभ्यंब्यंगाऽवशिष्ट तैलपान निषिद्धकाल तैसाभ्यंब्यंग दुर्मरण प्रयुक्त शस्त्रधारण परस्त्री साभिलाष निरीक्षण क्षत्रिय वैश्य शूद्रादि अभिवादन परोपकार तृण जुल्म गुल्म नाशन मन्त्र तन्त्र कर्मलोप तिष्ठन्मूत्रपुरीषोत्सर्जन गोमांस गन्धाघ्राण चण्डालस्पर्शनदर्शन संभाषण तुरुष्कश्क द्रव्योपजीवन तुरुष्कश्क ग्रहनिवासानां सूर्यग्रहणादि पुण्यकालेषु कुरुक्षेत्रादिषु प्रतिग्रहाणां महिषी मेषी कृष्णाजिन उभयतोमुखी तुलापुरुष कालपुरुष गोप्रतिग्रह स्वाद्याद्ध्यूम्याय राहितत्व रहितस्वाद्धूयायाद्येतृत्व नित्य नैमित्तिकस्त्यक नानात्तिक नानाविध निषिद्धकालेषु स्वाद्धयाय शास्त्राद्येतृत्व व्यवहार पक्षपात ब्राह्मणक्षेत्र तदन्यक्षेत्र ग्रहसीमाकुल्या नदी तटाक कूपाद्यपहरण, मनुष्य पक्षि बन्धन ब्रह्मचारीन परिव्राट् च्छास्त्र वेद निष्ठाकरण परोपतापकरण अनर्हासनप्रदान वाक्पारुष्य दण्डपारुष्य अकालदन्तधावन अकालक्षौर मित्रद्रोह स्वामिद्रोह परमेश्वरादि स्मरणराहित्यादीन, चण्डाल शूद्र स्त्री सम्भाषण यथेच्छगमन नदीतरण गोस्पर्शन देवालय आरामादि गमन कूटकादिनिर्माण तृणच्छेदन शष्पहरणादीनां देवालयागारदहन विषशस्त्रादि बलात्कत्कारण बालपीडन गर्भध्वंसन विहंगाण्डप्रभेदन ग्रहणकाल पर्वकाल संभोगादीनां एकपुत्र पक्षपात गुणवत्पुत्र निन्दा पूर्वक कन्या सम्मान-नादीनां बहुपुत्राढ्य सपत्नी असूयाकरण असूयया पङ्क्तित्क मेदकरण वृधा शुष्कान्न पर्युषितान्नदान बालनिष्ठुर भाषण अन्यस्त्री रति भङ्ग करणादीनां सर्पस्तम्भन मारण उच्चाटन शुकशारिका मार्जारादि अस्पृश्य जनिपीढादीनां अस्नान भोजन पर्वकाल रात्रित्री भोजन पर्युषितान्नभोजन अनवरत ताम्बूलचर्वण प्रपाजलपान मनिनवस्त्रधारणादीनां, विधवानां केशरक्षण पुण्यतीर्थानिषेवण सुगन्धधारित्व कस्तूर्यादि अनुलोपनादि पुष्पधारण निनीलचित्र वस्त्रधारण कांस्यपात्रभोजन एकभुक्तत्कराहित्य एकादशी शिवरात्र्यादि पुण्यादीन पुण्यदिन उपवासराहित्य देवतास्मरणराहित्य सच्छास्त्र कथा श्रवण पुराणश्रवणराहित्य उत्तिष्ठमान जलपान भर्तृदूषण पापकर्मनिरीक्षण नानाविध विद्धयुक्त कर्माकरणादीनां एवं नवानां नवविधानां बहूनां बहुविधानां सर्वेषां पापानां सद्यः उअपनोदनार्थं भास्कर क्षेत्रेरे देव ब्राह्मण सन्निधौ -------- नदी तीरे श्रावण्यां पौर्णमास्यां अद्धाय्योपाकर्म करिष्ये ॥ तदङ्गं नदीस्नानमहं

करिआश्येष्ये ॥ (*इतिथि सङ्कल्प्य स्नात्वा धौत शुक्लांबरावृतः यज्ञोपवीतं धारयेत्*)

(यज्ञोपवीतधारणे मन्त्रः) आचम्य । शुक्लाम्बर ----------- शान्तये ॥ ममोपात्त ----------- प्रीत्यर्थं श्रौतस्मार्त्त विहित नित्य कर्मानुष्ठान योग्यज्यतासिद्ध्यर्थं ब्रह्मतेजोभिवृद्ध्यर्थं यज्ञोपवीतधारणं करिष्ये । (*इथि संकल्प्य*)

ॐ अस्यश्री यज्ञोपवीतधारण महामन्त्रस्य परब्रह्म ऋषिः त्रिष्टुप् छन्दः परमात्मा देवता । यज्ञोपवीतधारणे विनियोगः ।

यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापतेः यत्सहजं पुरस्तात् ।
आयुष्यमग्रयं प्रतिमुञ्च शुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः ॥
यज्ञोपवीतं घृत्वा आचम्य । यज्ञस्य उपवीतेन उपव्ययामिव्यामि । दीर्घायुत्वाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय । यशसे ब्रह्मणे ब्रह्मवर्चसायत्वा । सर्वेषां वेदानांदेवानां आधिपत्याय ॥ (*इति – पुनराचामेत्*)

जीर्णयज्ञोपवीतं विसृजेत् ।

उपवीतं भिन्नतन्तुं जीर्णं कश्मलदूषितम् । विसृजामि न् हि ब्रह्म वर्चो दीर्घायुरस्तु मे ॥ (*इति प्राक्तनं उपवीतं विसृजेत्*)

आचामेत् ॥

(*अत्र ब्रह्मचारिणां विशेषः*) या दुरितात् परिबाधमानान्नां शर्मवरूथे पुनती नः आगात् प्राणापानाभ्यांब्भ्यां बलं आवहंती स्वसा देवानां सुभगा मेखलेयम् (*इति मेखलाम्*)

मित्रस्य चक्षुः धरुणं धरीयः तेजो यशस्वि स्थविरं समिद्धं अनाहनस्यं वसनं जरिष्णुंष्णु परीदं वाजि अजिनं दधेऽहम्म (*इति अजिनम्*)

कश्चित् ल्श्चित् आयुः प्रदरां कृणोतु । आअग्निर्मे पुष्टिं प्रतरां दधातु । इन्द्रो मरुद्भिरिह मे दधातु । आदित्योमे वसुभिरादधातुधात्तु ॥ (*इति दण्डं च बिभृयात्*)

(*ब्रह्म यज्ञः रेफ़ेर् पेज् ....*)

श्रावणहोमः (*शुचौ समे देशे उल्लिख्य भूर्भुवस्सुवरों इतिथि आअग्निं प्रतिष्ठाप्य परिस्तीर्य प्रोक्षणीसंस्कारं कृत्वा प्रणीताप्रणयनानन्तरं ब्रह्माणं वरयेत्*। *अथ अग्नेः उत्तरतः तंडुलोपरि प्रतिष्ठिते अलङ्कृते कुम्भे श्रि श्री वेदव्यासं आवाह्य आसनादि षोढशोपचारान्तं कुर्यात्* । *ततः आज्यसंस्कारादि मुखान्तं कृत्वा*)

प्रधानहोमः प्रजापतये काण्डऋषये स्वाहा । प्रजापतये काण्डऋषय इदं नमम ॥ सोमाय काण्डऋषये स्वाहा । सोमाय काण्डऋषय इदं न मम ॥ अग्नये काण्डऋषये स्वाहा । अग्नये काण्डऋषय इदं न मम ॥ विश्वेभ्यो देवेभ्यः काण्डऋषभ्यः स्वाहा । विश्वेभ्यो देवेभ्यः काण्डऋषिषभ्यः इदं न मम॥ स्वयंभवे

काण्डऋषये स्वाहा | स्वयभुवे काण्डऋषय इदं न मम || सावित्र्यै स्वाहा | सावित्र्या इदं न मम || ऋग्वेदाय स्वाहा | ऋग्वेदाय इदं न मम || यजुर्वेदाय स्वाहा | यजुर्वेदाय इदं न मम || सामवेदाय स्वाहा | सामवेदाय इदं न मम || अधर्ववेदाय स्वाहा | ~~अध~~अथर्ववेदाय इदं न मम || सदसस्पतिं अद्भुतं प्रियं इन्द्रस्य काम्यम् सनिं मेधा~~वा~~मयासिषं स्वाहा | सदसस्पतय इदं न मम ||

अध्ययनारंभ:

गणानांत्वा ++ ||

इषे~~शे~~ त्वा उर्जे त्वा वायवस्स्थ उपायवस्स्थ देवो व: सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मणे~~ने~~ आप्यायध्वं अघ्निया: ~~म्रिया:~~ देवभागं ऊर्जस्वती: पयस्वती: प्रजावती: अनमीवा: अयक्ष्मा: माव: स्तेन ईशत माऽधशंस: रुद्रस्य हेति: परिव: वृणक्तु~~ल्कु~~ ध्रुवा अस्मिन् गोपतौ स्यात बह्वी: यजमानस्य पशून् पाहि ||

~~यज्स्य~~ यज्ञस्य घो~~-~~धोषदसि प्रत्युष्टं रक्ष: प्रत्युष्टा: अरातय: प्रेयमगात् धिषणा बर्हिरच्छ मनुना कृता स्वधया वितष्टा त आवहंति कवय: पुरस्तात् देवध्य: जुष्टं इह ~~बा~~बर्हि: आसदे देवानां परिषूतमसि वर्षवृद्धमसि देव~~बा~~बर्हि: मा त्वा ऽन्वक् मा तिर्यक् पर्वते राद्ध्यासं आच्छेत्ता ते मारिषं देवबर्हि: शतवल्शं विशेह सहस्रवल्शा: || २ || विवयं रुहेम~~न~~ पृथिव्या: संपृच: पाहि सुसंभृता त्वा संभरामि अदित्यै रास्नासि इन्द्राण्यै सन्नहनं पूषा ते ग्रंधिं गृथ्नातु स ते माऽऽस्थात् ~~-स्थात्~~ इन्द्रस्य त्वा बाहुभ्यां उद्यच्छे बृहस्पते: मूर्ध्ना हरामि उर्वन्तरिक्षं अन्विहि ~~अध्विहि~~ देवंगममसि || ३ ||

शुन्धध्वं दैव्याय कर्मणे देवयज्यायै मातरिश्वन: ~~रिक्ष्वन:~~ घर्मोसि पृथिव्यसि~~व्यासि~~ विश्वधाया असि परमेण धाम्ना दृंहस्व ~~मूं~~ माह्वा: वसुनां पवित्रमसि शतधारं वसूनां पवित्रमसि सहस्रधारं हुतस्तोक: हुतोद्रप्स: अग्नये बृहते नाकाय वाहा द्यावापृथिवीभ्यां सा विश्वायु: सा विश्वव्यचा: ~~जा:~~ सा विश्वकर्मा संपृच्य~~ज्य~~ध्वं ऋतावरी: ऊ र्मिणी: मधुमत्तमा: मन्द्रा: धनस्य सातये सोमेन त्वा आतनच्मि इन्द्राय विष्णो हव्यं रक्षस्व || ४ ||

कर्मणेव वां देवेभ्य: शकेयं वेषाय त्वा प्रत्युष्टग्ं रक्ष: प्रत्युष्टा: अरातय: धूरसिन् धूर्व धूर्वन्तं धूर्व~~ब~~ तं योऽस्मान् धूर्वति तं धूर्व यं वयं धूर्वाम: ~~ल:~~ त्वं देवानामसि सस्नितमं पप्रितमं जुष्टतमं वह्नितमं देवहूतमं ~~अह~~अह्रुतमसि हविर्द्धानं दृंहस्व मा ह्वा: मित्रस्य त्वा चक्षुषा प्रेक्षे मा भे: मा संविक्था: || ५ || मात्वा हिंसिषं उरु वाताय देवस्य वा सवितु: प्रसवे ~~अक्षि~~अश्विनो: बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां इदं देवानां इदमुनस्सह स्फात्यै त्वा नाऽरात्यै सुवरभि~~रिभि~~ विख्येषं ~~वक्षौ~~वश्वौनरं ज्यौति: दृंहन्तां दुर्या: द्यावापृथिव्यो: उर्वन्तरिक्षं अन्विहि~~न्वहि~~ अदित्यास्त्वा उपस्थे सादयामि अग्ने हव्यं रक्षस्व || ६ || हरि: ओम् ||

ब्रह्म संधत्तं तन्मे जिन्वतम् | क्षत्रं सन्धत्तं तन्मे जिन्वतम् | इषं सन्धत्तं तांमे जिन्वतम् | ऊर्जं सन्धत्तं ताम्मे जिन्वतम् | रयिं सन्धत्तं ताम्मे जिन्वतम् | पुष्टिं सन्धत्तं तांमे जिन्वतम् | प्रजां सन्धत्तं ताम्मे जिन्वतम् | पशून् सन्धत्तं तान्मे

जिन्वतम् | स्तुतोऽसि जनधाः | देवास्त्वा शुक्रपाः प्रणयन्तु | सुवीराः प्रजाः प्रजनयन् परीहि || हरिः ओम् ||

भद्रं कर्णेभिः पर्णेभिः शृणुयाम देवाः | भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः | स्थिरैरङ्गैः तुष्टुवांसस्तनूभिः | व्यशेम देवहितं यदायुः | स्वस्ति न इन्द्रः वृद्धश्रवाः | स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः | स्वस्ति नस्तार्क्ष्यः अरिष्टनेमिः स्वस्ति नः बृहस्पह्मपतिः दधातु | आपमापामपस्सर्वाः अस्मादस्मादितोऽमुतः | अग्निः वायुश्चश्च सूर्यश्चश्च || हरिः ओम् ||

संज्ञानं विज्ञानं प्रज्ञानं जानत् अभिजानत् | सङ्कल्पमानं प्रकल्पमानं उपकल्पमानं उपक्लप्तंक्लृप्तम् | श्रेयोवसीयः आयत्संभूतं भूतम् | चित्रः केतुः प्रभानाभान् संभान् | ज्योतिष्मान् तेजस्वान् आतपन् तपन् अभितपन् | रोचनः रोचमानःनाः शोभनः शोभमानः कल्याणः | दर्शा द्रष्टा दर्शता विश्वरूपा सुदर्शना | आप्यायमाना प्यायमाना ऽऽप्याया सूनृतेरा | आपूर्यमाणा पूर्यर्यमाणा पूरयन्ती पूर्णा पौर्णमासी | दाता प्रदाताऽऽनन्दो मोदः प्रमोदः | आवेशयन् निवेशयन् संवेशनस्सगं शान्तश्शान्तः || हरिः ओम् ||

अग्निमीले पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् | होतारं रत्नधातमम् || हरिः ओम् || अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये | निहोता सत्सि बररंहिषि | हरिः ओम् ||

शन्नो देवीरभिष्टये आपो भवन्तु पीतये | शंयोरभिस्रवन्तु नः | हरिः ओम् || यज्ञं व्याख्यास्यामः स त्रिभिर्वेदैः विधीयते ऋग्वेदेन यजुर्वेदेन सामवेदेनेति सर्वैरग्निष्टोमः || हरिः ओम् ||

प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा अनुगमयित्वा आग्निहोत्रिकमपोदूह्य वोदित आदित्ये ज्ञागार्हपत्यादाहवनीयमुद्धृत्य ममाग्ने वर्च इत्यन्वादधाति || हरिः ओम् ||

अथअथातस्सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः धर्मज्ञसमयः प्रमाणं वेदाश्च | हरिः ओम् ||

उपनयनं व्याख्यास्यामः || सप्तवर्षं ब्राह्मणमुपनयत्येकादशवर्षं राजन्यं द्वादशवर्षं वैश्यम् | हरिः ओम् ||

अथ वर्णसमाम्नायः | अथ नवादितः समानाक्षराणि द्वे द्वे सवर्णे ह्रस्वदीर्घे | न प्लुत पूर्वं षोढशादितः स्वराः | हरिः ओम् ||

अ इ उ ण् – ऋळक् – ए ओ ङ् – ऐ औ च् – ह य व र ट् – लण् – ञ्ज म ङ ङ् ण न म् – झ भ ञ् – घ ढ ध ष् - ज ब ग ड द श् – ख फ छ ठ थ – च ट त व् – क प य् – श ष स र् – ह ल् इथि माहेश्वराणि सूत्राणि अ अणदिसंज्ज्ञार्थानि || वृद्धिरादैच् अदेङ्गुनःनाः | हरिः ओम् || सिद्धे शब्दार्थसंबंधे || हरिः ओम् || अथ शब्दानुशासनम् || हरिः ओम् || धी श्री स्त्रीं | व रा सा य् | का गु हा र् | व सु धा स् | सा ते क्वत् | कदा स ज् | किं व दढ भ्

| न ह स न् | गृ ल् | गन्ते | हरिः ओम् ॥ समाम्नाभ्नायस्समाम्नाभ्नातः स व्याख्यातव्यः तमिभिमं समाम्नाभ्नायं निघण्टव इत्याचक्षते ॥ हरिः ओम् ॥

हरिः ओम् ॥गीर्णश्श्रेयः धेनवश्श्रीः रुद्रस्तु नम्यः भवो हि याज्यः धन्येयं नारी धनवान् पुत्रः ॥ हरिः ओम् ॥ आसीदिदं तमोभूतमप्रज्ज्ञातमनक्षरं अप्रतर्क्य मनिर्देश्यं प्रसुप्तमिव सर्वतः ॥ हरिः ओम् ॥

हरिः ओम् | आद्यं पुरुषं ईशानं पुरुहूतं पुरुष्टुतम् | हरिः ओम् ॥ ऐश्वरं परमं तत्त्वं आदिमध्यान्तवर्जितम् | हरिः ओम् ॥ विष्णोस्सकाशात् उद्भूतं जगत् तत्रैव च स्थितम् | हरिः ओम् ॥ अथातो धर्मजिज्ज्ञासा ॥ हरिः ओम् ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा हरिः ओम् ॥

(जयादिइ प्रभृति ब्रह्मोद्वासनान्तं कृत्वा)

(*वेदव्यासं यथास्थानं प्रतिष्ठाप्य तस्प्रसादं ब्राह्मणाशिषं च गृहीत्वा गृहं यायात्*) ॥

(परेद्युः गायत्रीजपसङ्कल्पः)

पवित्रपाणिः दर्भेष्वासीनः दर्भान्धारयमाणः (देशकालावनुकीर्त्य) अपवित्रः ++ परमेश्वरप्रीत्यर्थं मिथ्याध्याधीत प्रायश्चित्तार्थं संवत्सर दोषवदपतनीयप्रायश्चित्तार्थंथं अष्टोत्तरसहस्रसङ्ख्यागायत्रीमहामन्त्रजपं करिष्ये ॥

इति सङ्कल्प्य यथाशक्ति कृतप्राणानायामः जपेत् – जपानन्तरं उपस्थाय आचामेत् ॥

॥ ओम् तत्सत् ॥

॥ **अमातर्पणम्** ॥

आचम्य ॥ पवित्रपाणिः ॥

शुक्लांबर ++ शान्तये ॥ ओं भूः सुवरोम् ॥ अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोपिवा | यस्स्मरेत् यस्मरेत् ++ पुण्यतिथौ (*प्राचीनावीति*) ---------- गोत्राणां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां अस्मत् पितृ पितामह प्रपितामहानां मातृ पितामही प्रपितामहीनां ----------- गोत्राणांनां सपत्नीक मातामह मातुः पितामह मातुः प्रपितामहानां उभयवंशपितृणां अक्षयतृप्त्यर्थंप्यर्थं अमावास्यापुण्यकाले वर्गद्वय पितॄन् उद्दिदिश्य दर्शश्राद्धं हिरण्यरूपेण अद्य करिष्ये ॥ (*उपवीतीति*) अपपौउपस्पृश्य | (*प्राचीनावीतीति*) अमावास्यापुण्यकाले अस्मिन् मया क्रियमाणे हिरण्यरूप दर्शश्राद्धे वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां अस्मत् वर्गद्वयपितॄणां इदमासनम् | सकलाराधनैः स्वर्चितम् ॥ हिरण्यगर्भ गर्भस्थं हेम बीजं विभावसोः | अनन्तपुण्यफलदं अतश्शान्तिं प्रयच्छ मे ॥ इदं आग्नेयं हिरण्यं -------- गोत्राणां पितृपितामह प्रपितामहानां मातृ पितामही प्रपितामहीनां ----------- गोत्राणांनां सपत्नीक मातामह मातुः पितामह मातुः प्रपितामहानां अक्षयतृप्त्यर्थंप्यर्थं अस्मिन् मया

क्रियमाणे हिरण्यरूप दर्शश्राद्धे वर्गद्वयपितृ णां अक्षयतृप्त्यर्थंप्यर्थं तुभ्यप्यमहं संप्रददे ‖ (*उपवीतीति*) देवताभ्य: पितृभ्यश्च महायोगिभ्य एव च | नमस्स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नम: ‖ (*प्राचीननावीतीति*) वर्गद्वय पितृभ्यो नम: ‖ (उपवीतीउप्वीति) नमस्कार: देवताभ्य: ++ नमो नम: ‖

(*प्राचीनावीतीति*) अनेन मया कृतेन हिरण्य रूप दर्श श्राद्धेन वर्गद्वय पितर: प्रीयन्ताम् ‖ (*उपवीतीति*)

तिल तर्पणम् ‖ अद्य पूर्वोक्त एवङ्गुण विशेषण विशिष्टायां अस्यां अमावास्यायां पुण्यतिथौ (*प्राचीनावीतीति*) -------- गोत्राणां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां पितृ पितामह प्रपितामहानां मातृ पितामही प्रपितामहीनां ----------- गोत्राणांनां वसुरुद्रादित्यस्वरूपाणां सपत्नीक मातामह मातु: पितामह मातु: प्रपितामहानां च अक्षयतृप्त्यर्थंप्यर्थं अमावास्यापुण्यकाले वर्गद्वयपितृ न् उद्दिश्य दर्शश्राद्धाङ्गं तिलतर्पर्मणं करिष्ये ‖ (*उपवीतीति*) अपौपस्पृश्य (*प्राचीनावीतीति*) आयात पितर: सोम्या: गम्भीरै: पथिभि: पूर्व्यै: प्रजां अस्मभ्यं ददतो रयिश्चक्ष दीर्घायुत्वञ्च शतशारदञ्च ‖ अस्मिन् कूर्चे वर्ग्ङ्वयद्वय पितृ न् आवाहयामि ‖ सकृदाच्छिन्नं बर्हि: ऊर्णामृदुस्योनं पितृभ्यस्त्वा भराम्यहम् ‖ अस्मिन् सीदन्तु मे पितर: सोम्या: पितामहा: प्रपितामहाश्चानुगै: सह वर्गद्वयपितृ णां इदमासनम् | सकलाराधनै: स्वर्चितम् |

उदीरतां अवर उत्परास उन्मध्यमा: पितर: सोम्यास: | असुं य ईयु: अवृका ऋतज्ञा: तेनोऽवन्तु पितरो हवेषु ‖ -------- गोत्रान् --------- शर्मण: वसु रूपान् पितृ न् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

अङ्गिरसोन: पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवस्सोम्यास: तेषां वयँ सुमतौ यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम | -------- गोत्रान् --------- शर्मण: वसु रूपान् पितृ न् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

आयुयान्तु न: पितर: मनोजवस: अग्निष्वात्ता: पथिभि: देवयानै: ‖ अस्मिन् यज्ञे स्वधयामदन्तु अधिब्रुवन्तु ते अवन्तु अस्मान् | -------- गोत्रान् --------- शर्मण: वसु रूपान् पितृ न् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

ऊर्जं वहन्ती: अमृतं घृतं पय: कीलालं परिस्रुतंस्कुतं स्वधास्थ तर्पयत मे पितृन्न -------- गोत्रान् --------- शर्मण: रुद्र रूपान् पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

पितृभ्य: स्वधाविभ्य: स्वधानम: | पितामहेभ्य: स्वधाविभ्य: स्वधानम: | प्रपितामहेभ्य: स्वधाविभ्य: स्वधानम: अस्मिन् अक्षन् -पितर: -------- गोत्रान् --------- शर्मण: रुद्र रूपान् पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

येचेह पितर: ये च नेह याँश्च विद्म याँ उचन प्रविद्म | अग्ने तान् वेत्थ यदि ते जातवेद: तया प्रत्तँस्वधयाध्या मदन्ति -------- गोत्रान् ------- शर्मण: रुद्र रूपान् पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

मधुवाता ऋतायते मधुक्षरन्तिध्व्क्षरन्ति सिन्धवः माध्वी: नः सन्त्वोषधीः | -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य रूपान् प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

मधुनक्तं उतोषसि मधुमत्पार्थिवँरजः मधुद्यौः अस्तुनः पिता || -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य रूपान् प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

मधुमान्नो वनस्पतिः मधुमाँअस्तु सूर्यः | माध्वीर्गावो भवन्तु नः -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य रूपान् प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

--------- गोत्राः ------- नाम्नीः/ दाः वसुरूपाः मातृः स्वधानमस्तर्पयामि || (एवम् त्रिः)

--------- गोत्राः ------- नाम्नीः/ दाः रुद्ररूपाः पितामहीः स्वधानमस्तर्पयामि || (एवम् त्रिः)

--------- गोत्राः ------- नाम्नीः/ दाः आदित्यरूपाः प्रपितामहीः स्वधानमस्तर्पयामि || (एवम् त्रिः)

उदीरतां अवर उत्परास उन्मध्यमाः पितरः सोम्यासः | असुं य ईयुः अवृकाः ऋतज्ञाः तेनोऽवन्तु पितरो हवेषु || -------- गोत्रान् --------- शर्मणः वसु रूपान् मातामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

अङ्गिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवस्सोम्यासः तेषां वयँ सुमतौ यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम -------- गोत्रान् --------- शर्मणः वसु रूपान् मातामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

आयायन्तु नो मातुः पितरः मनोजवसः अग्निष्वात्ताः पथिभिः देवयानैः || अस्मिन् यज्ञे स्वधयामदन्तु अधिब्रुवन्तु ते अवन्तु अस्मान् | -------- गोत्रान् --------- शर्मणः वसु रूपान् मतामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

ऊर्जं वहन्तीः अमृतं घृतं पयः कीलालं परिस्रुस्कुतं स्वधास्थ तर्पयत मे मातुः पितॄन् -------- गोत्रान् --------- शर्मणः रुद्र रूपान् मातुः पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

मातुः पितृभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधानमः | मातुः पितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधानमः | मातुः प्रपितामहेभ्यः स्वधाभ्यः स्वधानमः अक्षस्मिन् मातुः पितरः -------- गोत्रान् --------- शर्मणः रुद्र रूपान् मातुः पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

येचेह मातुः पितरः ये च नेह याँश्च विद्म याँ उचन प्रविद्म | अग्ने तान् वेत्थ यदि ते जातवेदः तया प्रत्तँ स्वधयास्वध्या मदन्ति -------- गोत्रान् ------- शर्मणः रुद्र रूपान् मातुः पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

मधुवाता ऋतायते मध्क्षरन्ति सिन्धवः माध्वी: नः सन्त्वोषधीः | -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य रूपान् मातुः प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

मधुनक्तं उतोषसि मधुमत्पार्थिवँरजः मधुद्यौः अस्तुनः पिता || -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य रूपान् मातुः प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

मधुमान्नो वनस्पतिः मधुमाँअस्तु सूर्यः | माध्वीर्गावो भवन्तु नः -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य रूपान् मातुः प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ||

--------- गोत्रा: ------- नाम्नी:/ दा: वसुरूपा: मातामही:हि: स्वधानमस्तर्पयामि ॥ (एवम् त्रि:)

--------- गोत्रा: ------- नाम्नी:/ दा: रुद्ररूपा: मातु: पितामही: स्वधानमस्तर्पयामि ॥ (एवम् त्रि:)

--------- गोत्रा: ------- नाम्नी:/ दा: आदित्यरूपा: मातु: प्रपितामही: स्वधानमस्तर्पयामि ॥ (एवम् त्रि:)

ऊर्जं वहन्ति: अमृतं घृतं पय: कीलालं परिस्रुतं स्वधास्थ तर्पयत मे वर्गद्वय पितॄन्॥ ॥ (*उपवीति*) देवताभ्य: पितृभ्यश्च महायोगिभ्य एव च। नमस्स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नम: ॥ (*प्राचीनावीतीनवीति*) वर्गद्वय पितृभ्यो नम: ॥ (*उपवीतीति*) (नमस्कार:) देवताभ्य: पितृभ्यश्च महायोगिभ्य एव च। नमस्स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नम: ॥ (*प्राचीनानवीतीति*) उत्तिष्टत पितर: प्रेतशूरा: यमस्य पन्थां अनवेता पुराणम्। धत्तात् अस्मासु द्रविणं यच्च भद्रं प्रणो ब्रूतात् भागधान् देवतासु ॥ अस्मात् कूर्चात् वर्गद्वय पितॄन् त् यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि ॥ ऊर्जं वहन्ती:न्ति: अमृतं घृतं पय: कीलालं परिस्रुतं स्वधास्थ तर्पयत मे वर्गद्वय पितॄन् ॥ ॥ एषां येषां न माता न पिता न बन्धु: न अन्यगोत्रिण:। ते सर्वे तृप्तिं आयान्तु मया उत्सृष्टै: कुशोदकै: तृप्यत तृप्यत तृप्यत ॥ *पवित्रं विसृज्य आचामेत्* ॥

॥ **समिदाधानम्** ॥

आचम्य । शुक्लाम्बर म्भर ++ शान्तये ॥ *प्राणायाम:* ॥

ममोपात्त समस्त दुरित क्षयद्वारा परमेश्वराज्ञायाज्ञया परमेश्वरप्रीत्यर्थं प्रात: / सायं समिदाधानं करिष्ये ॥

यथा ह तत् वसव: गौर्यञ्चित् ञ्चत् पदिषितामममुञ्चता यजत्रा:। एवात्वमस्मत् प्रमुञ्चाव्यँह: प्रातार्यग्ने प्रतरान्न आयु: ॥ अदितेऽनु मन्यस्व। अनुमतेऽनुमन्यस्व। सरस्वतेऽनुमन्यस्व। देवसवित: प्रसुव। (*परिषेचनम्*)

भूस्स्वाहा अग्नय इदं न मम। भुव: स्वाहा वायव इदं न मम। सुवस्स्वाहा सूर्याय इदं न मम। ओं बूभूर्भुवस्सुवस्स्वाहा प्रजापतय इदं न मम ॥ एषा ते अग्ने समित् तया वर्धस्वचाचप्यायस्व वर्द्धिषीमहि च वयं आचप्यासिषीमहि स्वाहा। मेधाम्म इन्द्रो ददातु मेधांदेवी सरस्वती। मेधाम्मे अश्विनावुभावाधत्तां पुष्करस्रजा स्वाहा। अपसरासु च या मेधा गन्धर्वेषु च यन्मन: दैवीं मेधा मनुष्यता सा मां मेधा सुरभि: जुषताँ स्वाहा ॥ आमां मेधां सुरभि: विश्वरूपा हिरण्यवर्णा जगती जगहम्या। ऊर्जस्वती पयसा पिन्वमाना सामां मेधाम्धा सुप्रतीका जुषताँ स्वाहा ॥ यथाह तद्वसवो ज्ञौ गौर्यञ्चित्पदिषितामममुञ्चता यजत्रा:। एवात्वमस्मत् प्रमुञ्चाञ्चाव्यँह: प्रातार्यग्नेज्ञे प्रतरान्न आयु: ॥

अदितेऽन्मंस्था:न्वमँस्था:। अनुमतेऽन्वमंमँस्था:। सरस्वतेऽन्वमँस्था: देवसवित: प्रसावी: ॥ स्वाहा – यत्ते अग्ने तेजस्तेननाहन्तेजस्वी भूयासम् ।यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहं वर्चस्वी भूयासम्। यत्ते अग्ने हरस्तेनाहँसहरस्वी भूयासम्। मयि मेधां मयि प्रजां मय्यग्नि: तेजो दधातु। मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रिन्द्रयन्दधातु। मेमयि मेधां मयि प्रजां मयि सूर्यो र्या भाभ्राजो दधातु।

अग्नयेह्नये नमः ॥ मन्त्र हीनं क्रिया हीनं भक्तिहीनं हुताशन । यद्धुतं तु मया देव परिपूर्णं तदस्तु ते ॥ प्रायश्चित्तानि अशेषाणि तपः कर्मात्मकानि वै । यानि तेषां असेअशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम् ॥ श्रीकृष्णाय नमः । अभिवादये ++ भोः ॥*निवेदनम्*॥ *सर्वोपचाराः* ॥

मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः । वीरान्मा नो रुद्र भामितो वधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥ भस्मोद्धूलनं कृत्वा ॥ मेधावी भूयासम्। तेजस्वी भूयासम् । ओजस्वी भूयासम् । वर्चस्वी भूयासम् । ब्रह्मवर्चसी भूयासम् । आयुष्मान् भूयासम् । अन्नादो भूयासम् । स्वस्तिमान् भूयासम् ॥

स्वस्ति श्रद्धां यशः प्रज्ञां विध्यां बुद्धिं श्रियं बलम् । आयुष्यं तेज आरोग्यं देहि मे हव्यवाहन ॥ देहि मे हव्यवाहनोन्नम इति ॥

आचामेत् ॥

॥ **अग्निसन्धानम्** ॥

आचम्य **।** शुक्लाम्बम्भर ++ शान्तये **॥** *प्राणायामः* **॥**

शुभे दिने शोभने मुहूर्ते आद्यब्रह्मणः द्वीतीय परार्द्धे श्वेतवराह कल्पे वैवस्वत मवन्वन्तरे आष्टाविंशति तमे कलियुगे प्रथमे पादे जम्बूद्वीपे भारत वर्षे भरत खण्डे मेरोः दक्षिणे पार्श्वे शकाब्दे अस्मिन् वर्र्तमाने व्यावहारिके प्रभवादीनां षष्ट्याः संवत्सराणां मध्ये ---------- नाम संवत्सरे ---------- अयने ------- --- ऋतौ ------------ मासे ------------ पक्षे --------- तिथौ ---------- -- वासर युक्तायां ----------- नक्षत्र युक्तायां शुभ तिथौ श्री परमेश्वराज्ञया परमेश्वरप्रीत्यर्थं अनया मम धर्मपत्न्या सह अनेक काल विच्छिन्न अऔपासन अग्निसन्धानं करिष्ये ॥ अप उपस्पृश्य ॥

परिस्तरणं कृत्वा ॥ मयि ज्गृगृह्णामि अग्रेअग्निं रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय । मयि प्रजां मयि वर्चो दधामि अरिष्टाःस्याम तनुवा सुवीराः ॥ यो नो अग्निः पितरो हृत्स्वन्तरमर्त्यो मर्त्यां॑आविवेश । तमात्मन् परिगृह्णीमहे वयं मा सो अस्माँअवहाय परागात् ॥ (*आत्मन्यग्निं गृहीत्वा उत्तरेणाग्निंग्निं दर्भान् संस्तीर्य यथार्हं द्रव्याणि पुयुनक्ति । दर्वीमाज्यस्थालीं प्रोक्षणीमितरदर्वीं च सादयित्वा । प्रोक्षणीपात्रमादाय अक्षतैः सह उदकं पूरयित्वा त्रिरुत्पूय*)

தந்த்ரங்கள் தமிழில் உள்ளபடி

अथ अग्निं ग्निं परिषिञ्चञ्चति । अदितेऽनुमन्यस्व । अनुमतेऽनुमन्यस्व । सरस्वतेऽनुमन्यस्व । देवसवितः प्रसुव । भूस्स्वाहा। अग्नय इदं न मम । भुवः स्वाहा वायव इदं न मम । सुवस्स्वाहा सूर्याय इदं न मम । ओं बूभूर्भुवस्सुवस्स्वाहा प्रजापतय इदं न मम ॥ यन्म आत्मनः मिन्दाऽभूत् अग्निः तत्पुनराहाः जातवेदा विचर्षणिः स्वाहा । अग्नये जातवेदस इदं न मम ॥ पुनरग्निः चक्षुरदात् पुनरिन्द्रः बृहस्पतिः । पुनर्मे अश्विना अक्षिना युवञ्चञ्चक्षुराधत्तमक्ष्योः स्वाहा ॥

अग्नि इन्द्र बृहस्पति अश्विभ्य इदं न मम ॥ तन्तुं तन्वन् रजसः भानुमन्विहि ज्योतिष्मतः पथो रक्ष धिया कृतान् । अनुल्बणं वयत जोगुवां अपोमनुर्भव

जनया दैव्यं जनं स्वाहा || अग्नये तन्तुमत इदं ~~न्म~~न मम|| उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्येन मिष्टापूर्ते~~र्त~~ सँसृजेथामयञ्च | पुन: कृण्वँस्त्वा पितरं युवानं अन्वाताँसित्त्वयि~~हीत्त्वायि~~ तन्तुमेतँ◌ँस्वाहा || अग्नये तन्तुमत इदं न मम || ~~त्रयास्त्रिं~~ त्रयत्रिँशत् तन्तवो ये वितत्निते य इमं यज्ञँ◌ँ~~अव~~स्वध्या ददन्ते तेषां छिन्नं प्रत्येतत् दधामि स्वाहा घर्मोदेवाँअप्येतु स्वाहा || अग्नये तन्तुमत इदं न मम || अग्ने अभ्यावर्तिन् अभिन आवर्तस्वायुषा वर्चसा सन्या मेधया प्रजया धनेन स्वाहा || अग्नये अभ्यावर्तिन इदं न मम|| अग्ने अङ्गिर: शतन्ते सन्त्वावृत: सहस्रन्त उपावृत: | तासां पोषस्य पोषेण पुनर्नो नष्टमाकृधि पुनर्नो रयिमाकृधि स्वाहा || अग्नये अभ्यावर्तिन इदं न मम || पुन: ऊर्जा निवर्तस्व पुन: अग्न इषा आयुषा || पुनर्न: पाहि विश्वत: स्वाहा | अग्नये अभ्यावर्तिन इदं न मम || सह रय्या निवर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया | विश्वप्स्निया विश्वतस्परि स्वाहा || अग्नये अभ्या वर्तिन इदं न मम || भू:स्वाहा | अग्नय इदं न मम || भुव:स्वाहा | वायव इदं न मम || सुव:स्वाहा | सूर्याय इदं न मम | ओं भू: भुव: सुव: स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || अयाश्चाग्नेऽस्यनभिशस्तीश्च~~श्व~~ सत्यामि~~भि~~त्त्वमया असि | अयसा मनसा धृत: अयसा हव्यमूहिषेऽयानो धेहि ~~भो~~भेषजँस्वाहा || अग्नये अयस इदं न मम | मनो ज्योति: जुषतामाज्यं विच्छिन्नं यज्ञँसमिमन्दधातु~~शातु~~ | या इष्टा उषस: निम्रुचश्च~~श्व~~ ता: सन्दधामि हविषा धृतेन स्वाहा || मनसे ज्योतिष इदं न अम || प्र~~ज~~जापते नत्वदेतानि अन्य: विश्वा जातानि परिता बभूव | यत्कामास्ते जुहुम:~~हूम:~~ तन्नो अस्तु वयँस्याम पतयो ~~रतयो~~ रयी~~यि~~णाँ स्वाहा || प्रजापतय इदं न मम || सप्त ते अग्ने समिध: सप्तजिह्वा: सप्तऋषय: सप्तधाम ~~प्र~~प्रियाणि | सप्त होत्रा: सप्तधात्वा यजन्ति सप्तयोनी:~~नि:~~ आपृणस्वा धृतेन स्वाहा ||अग्नये सप्तवत इदं न मम || चित्तिस्स्रुक् | चित्तमाज्यम् | वाग्वेदि: | आधीतं बर्हि: | केतो अग्नि: | विज्ञातमग्नि: | वाक्पतिर् होता | मन उप वक्ता | प्राणो हवि: | सामाध्द्वर्यु: | वाचस्पते विधे नामन्न् | विधेमते नाम | विधेस्त्वमस्माकन्नाम | वाचस्पति: सोमं पिबतु | आस्मासु नृम्णन्धात् स्वाहा || अग्नये दश होत्र~~कोत्र~~ इदं न मम || इमं मे वरुण श्रुधी हवं अद्याच मृडय | त्वां अवस्यु: आचके स्वाहा || वरुणाय इदं न मम || तत्त्वा~~ल्वा~~यामि ब्रह्मणा वन्दमान: तदाशास्ते यजमान: हविर्भि: | अहेडमान: वरुण इह बोधि ऊरुशँस मान आयु: प्रमोषी: स्वाहा || वरुणायां इदं न मम || त्वन्नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेड: अवयासिसीष्ठा: || यजिष्ठो बह्नितम: शोशुचानो विश्वा द्वेषाँसि प्रमुमुग्धि अस्मत् स्वाहा || अग्नी~~ग्नि~~ वरुणाभ्यां इदं न मम || स त्वन्नो अग्ने अवमो भवोती~~ति~~ नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ | अवयक्ष्व नो वरुणँरराण: वीहि मृ~~शी~~डीकँ सुहवो न एधि स्वाहा || अग्नी वरुणाभ्यां इदं न मम ||त्वमग्ने अयास्ययासन् मनसा हित: | अयासन् हव्यमूहिषे अयानो धेहि भेषजँस्वाहा || अग्नये अयस इदं न मम || प्रजापते नत्वदेतानि अन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव | यत्कामास्ते जुहुम: तन्नो अस्तु वयँस्याम~~स्वाम~~ पतयो रयीणाँस्वाहा || प्रजापतय इदं न मम || यदस्य कर्मण: अत्यरीरिचं~~जं~~ यद्वा न्यूनं इहाकरम् || अग्निष्टत् स्विष्टकृत् विद्वान् सर्वँस्विष्टँसुहुतं करोतु मे अग्नये स्विष्टकृते सुहुतहुते सर्वहुत आहुतीनां कामानाँ समर्द्धयित्रे स्वाहा || अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम || भू:स्वाहा | अग्नय इदं न मम || भुव:स्वाहा | वायव इदं न मम || सुव:स्वाहा |

सूर्याय इदं न मम | ओं भूः भुवः सुवः स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || अस्मिन् अग्नि सन्धान होम कर्मणि अनेक काल सायं प्रातराहुतीनां अकरण प्रायश्छित्तार्थं सर्व प्रायश्चित्त होमं होष्यामि || ओं भूर्भुवस्स्उवस्स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || अनेक दर्श पूर्णमास स्थालीपाकातिपत्ति प्रायश्चित्तार्थंथं सर्वप्रायश्चित्त होमं होष्यामि || ओं भूर्भुवस्सुवस्स्वाहा || प्राप्रजापतय इदं न मम || मध्ये संभावित समस्त वैकल्य प्रायश्चित्तार्थं केशवादि द्वादश होमं करिष्ये | केशवाय स्वाहा | केशवाय इदं न मम || नारायणाय स्वाहा | नारायण्णाय इदं न मम || माधवाय स्वाहा | माधवाय इदं न मम || गोविन्दाय स्वाहा | गोविन्दाय इदं न मम || विश्णवे विष्णवे स्वाहा | विष्णव इदं न मम || मधुसूदनाय स्वाहा | मधुसूदनाय इदं न मम || त्रिविक्रमाय स्वाहा | त्रिविक्रमाय इदं न मम || वामनाय स्वाहा | वामनाय इदं न मम || श्रीधराय स्वाहा | श्रीधराय इदं न मम || हृषीकेशाय स्वाहा | हृषीकेशाय इदं न मम || पद्मनाभाय स्वाहा | पद्मनाभाय इदं न मम || दामोदराय स्वाहा | दामोदधराय इदं न मम || विष्णवे स्वाहा | विष्णव इदं न मम || *आज्यपात्रं उत्तरतो निधाय* | *प्राणायामः* | *परिषेचनम्* | अदिते अन्वमँस्थाः | अनुमते अन्वमँस्थाः | सरस्वते अन्वमँस्थाः || देवसवितः प्रासावीः ||

अद्य पूर्वोक्त एवङ्गुण विशेषण विशिष्टायां अस्यां शुभ तिथौ प्रपरमेश्वराज्ञया परमेश्वरप्रीत्यर्थंथं अनेक सायम् प्रातः आहुतीनां अकरण प्रायश्चित्तार्थं औपासन द्रव्य प्रतिनिधित्वेन स्थालीपाक द्रव्य प्रतिनिधित्वेन च यत्किञ्चित् दक्षिणादानं करिष्ये || अप उपस्पृश्य ||

हिरण्यगर्भ गर्भस्थं हेम बीजं विभावसोः अनन्त पपुण्य फलदं अतश्शान्तिं प्रयच्छ मे || इदं आग्नेयं हिरण्यं औपासन द्रव्य प्रतिनिधित्वेन स्थालीपाक द्रव्य प्रतिनिधित्वेन च्च यत्किञ्चित् ञ्चत् ब्राह्मणाय संप्रददे ||

|| **औपासनम्** ||

आचम्य | शुक्लाम्बरम्भर ++ शान्तये || *प्राणायामः* ||

ममोपात्त ++ परमेश्वर प्रीत्यर्थं प्रातरौपासनं/ सायमौपासनं होमं होष्यामि || *परिषेचनम्* || अदिते अनुमन्ययस्व |अनुमते अनुमन्यस्व | सरस्वते अनुमन्यस्व | देव सवितः प्रसुव ||

अग्नेः ध्यानं ध्यानं प्रवक्ष्यामि सर्वहोमार्थ सिद्धये | द्विमुखं चैकहृदयं चतुः श्रोत्रं द्विनासिकम् ||आस्यद्वयं च षण्णेत्रं सप्तहस्त समन्वितम् | मेषारूढं चतुश्शृङ्गं त्रिपादं च जटाधरम् || स्वाहां च दक्षिणे पार्श्वे स्वधां देवीञ्च बावामतः |

बिभ्रद्दक्षिणहस्तेषु शक्तिमन्नं स्रुवं स्रुचम् || तोमरं व्यजनं वामे घृतपात्रं तु धारयन् | आत्माभिमुखमासीनं देवं ध्यायेत् हुताशनम् ||

चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य पादा द्वे शीर्षे सप्त हस्तासो अस्य | त्रिधा बद्धो वृषभो रोरवीति महो देवो मर्त्यॉँ आविवेश | एष हि देवः प्रदिशः अनुसर्वाः पूर्वो हि

जातः स उ गर्भे अन्तः | स विजायमानः स जनिष्यमाणः प्रत्ययङ्मुखाः तिष्ठति विश्वतो मुखः || (सर्वतोमुख)प्राङ्मुखा देव अग्ने मम अभिमुखो भव || अग्निं अलंकृत्य || इन्द्राय नमः अग्नये नमः यमाय नमः निरृतये निरृतये नमः वरुणाय नमः वायवे नमः सोमाय नमः ईशानाय नमः अग्नये नमः आत्मने नमः सर्वेभ्यो प्राब्राह्मणेभ्यो नमः || होष्यामि | जुहुधि | सूर्याय स्वाहा | सूर्याय इदं न मम || प्रजापतये स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || (இரவில்) अग्नये स्वाहा | अग्नय इदं न मम || प्रजापतये स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || भूस्स्वाहा | अग्नय इदं न मम || भुवस्स्वाहा | वायव इदं न मम || सुवस्स्वाहा | सूर्याय इदं न मम || भूर्भुवस्सुवस्स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम ||

अदुते अन्वमँस्थाः | अनुमते अन्वमँस्ताः सरस्वते अन्वमँस्थाः देव सवितः प्रासावीः | स्वाहा || अग्नेः उपस्थानं करिष्ये ||

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् || युयोद्ध्यस्मत् जुहुहुराणमेनः भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेम || अग्नये नमः

मन्त्र हीनं क्रिया हीनं भक्ति हीनं हुताशन | यद्धुतन्तु मया देव प्रिपरिपूर्णंपूर्ण तदस्तु ते || प्रायश्चित्तानि अशेषाणि तपःपुः कर्मात्मकानि वै | यानि तेषां अशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम् प्रस्म् || श्रीकृष्णाय नमः || अबिअभिवादये ++ भोः ||

ममोपात्त ++ परमेश्वरप्रीत्यर्थं प्रातः/ सायं औपासन साद्गुण्यार्थ अनाज्ञात त्रय मन्त्र जपं करिष्ये ||

अनाज्ञातं यदाज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु | अग्ने तदस्य वकल्पय त्वँहि वेत्थ यथा तथम् | पुरुष सम्मितो यज्ञो यज्ञः पुरुष सम्मितः | अग्ने तदुस्स्य कल्पय त्वँहि वेत्थ यथा तथम् || यत्पाकत्रा मनसा दीनदक्षा न | यज्ञस्य मन्वते मर्तासः | अग्निष्टत् होता क्रतुविद् विजानन् यजिष्ठोष्टे देवाँ ऋतुशो यजाति || इदं विष्णुः विचक्रमे त्रेधा | निदधे पदम् | समूढमस्य पाँसुरे ||

होमान्ते यज्ञेश्वरपूजनम् ||

बृहत्साम क्षत्रभृत् वृद्धवृष्णियं त्रिष्टुभौजःभोजः शुभितं उग्रवीरम् | इन्द्रस्तोमेन पञ्चदशेन मध्यमिदं वातेन सगरेण रक्ष ||

इति भस्मा धृत्वा आचामेत् ||

|| **स्थालीपाकः** ||

आचम्य **|** शुक्लाम्बरम्भर ++ शान्तये **||** *प्राणायामः* **||**

शुभे दिने शोभने मुहूर्ते आद्यब्रह्मणः द्वीतीय परार्द्धे श्वेतवराह कल्पे वैवस्वत मन्वन्तरे आष्टाविंविंशति तमे कलियुगे प्रथमे पादे जम्बूद्वीपे भारत वर्षे भरत खण्डे मेरोः दक्षिणे पार्श्वे शकाब्दे अस्मिन् वर्तमाने व्यावहारिके प्रभवादीनां षष्ट्याः संवत्सराणां मध्ये ---------- नाम संवत्सरे ---------- अयने -------

--- ऋतौ ------------ मासे ------------ पक्षे --------- तिथौ ---------- -- वासर युक्तायां ----------- नक्षत्र युक्तायां शुभ योग शुभ करण एवङ्गुण विशेषण विशिष्टायां अस्यांअस्या शुभ तिथौ श्री परमेश्वराज्ञया परमेश्वरप्रीत्यर्थं अनया मम धर्मपत्न्या सह पूर्णमास/ सदर्श स्थालीपाकेन यक्ष्ये ॥

चरुं निष्पाद्य | परिस्तरणं कृत्वात्व | हविरुत्तरत:र्स्तरः प्रतिष्ठाप्याभिघार्य |

मयि हृगृह्णामि अग्रेग्ने अग्निं रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय | मयि प्रजां मयि वर्चो दधामि अरिष्टाःस्याम तनुवा सुवीराः ॥ यो नो अग्निः पितरो हृत्स्वन्तरमत्र्योर्त्यो मर्त्यॉं आविवेश | तमात्मन्परिगृह्णीमहे वयं मा सो अस्माँ अवहाय परागात् ॥

(ह) என்பது தொடங்கி தமிகூிழில் உள்ளபடி

--------- आअस्मिन् पूर्णमास/ दर्श स्थालीपाक होम कर्मणि ब्रह्माणं त्वां वृणे ॥ ब्रह्मणे नमः ☺ सकलाराधनैः स्वर्चितम् ॥ वरुणस्य इदमासनम् | अप उपस्पृश्य ॥ பாக்கி தமிழில் உள்ளபடி परिषेचनम् ॥ अदिते अनुमन्यस्व | अनुमते अनुमन्यस्व | सरस्वव्रते अनुमन्यस्व | देव सवितः प्रसुव ॥ अस्मिन् पूर्णमास/ दर्श स्थालीपाक होम कर्मणि ब्रह्मन् इध्मं आधास्ये | (ओं आधत्स्व) अयं त इध्म आत्मा जातवेदसः तेन इन्धस्व वर्द्धस्व च इन्धि वर्द्धय च अस्मान् प्रजया पशुभिः ब्रह्मवर्चसेन अन्नाद्येनध्येन समेवय स्वाहा | अग्नये जातवेदस इदं न मम ॥ इतर दर्व्या जुहोति | वायव्यादाग्नेयान्तम् – प्रजापतयेते मनवे स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम ॥ प्रधान दर्व्या जुहोति | नैरृतादैशानान्तम् --- इन्द्राय स्वाहा | इन्द्राय इदं न मम ॥ अग्नये स्वाहा | अग्नय इदं न मम ॥ सोमाय स्वाहा | सोमाय इदं न मम ॥ अग्नये स्वाहा | अग्नय इदं न मम ॥ युक्तोवह जातवेदः पुरस्तात् अग्ने विद्धि कर्म क्रियमाणं यथेदं त्वं भिषग् भेषजस्य असि कर्त्ता त्वया गा अश्वान् पुरुषान् सनेमिं स्वाहा ॥ अग्नये जातवेदस इदं न मम ॥

या तिरश्ची निपद्यसे अहं विधरणी इति | तां त्वा घृतस्य धारया अग्नौ सँराधिनीं यजे स्वाहा ॥ सँराधिन्या इदं न मम ॥ सँराधिविन्यै देव्यै स्वाहा | संराधिन्यै देव्या इदं न मम ॥ प्रसाधिन्यै देव्यै स्वाहा | प्रसाधिन्यै देव्या इदं न मम ॥ ओं भूः स्वाहा | अग्नय इदं न मम ॥ भुवः स्वाहा | वायव इदं न मम ॥ सुवः स्वाहा | सूर्यायि इदं न मम ॥ ओं भूः भुवः सुवः स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम ॥

चरुहोम:र्होमः चरुमभिघार्यधार्य | प्रतिष्ठितं इतर दर्व्या अभिघार्य | दर्व्यां उपस्तीर्य द्विरबदाय अभिघार्य | ओं अग्नये स्वाहा | अग्नग्नय इदं न मम ॥

Formatted: Font: 12 pt

सकृदवदाय द्विरभिघार्य | ओं अग्नये स्विष्टकृते स्वाहा | अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम ॥

इमं मे वरुण श्रुधीहवं अद्याच मृशय | त्वा अवस्युः आचके स्वाहा | वरुणाय इदं न मम ॥ तत्त्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानः तदाशास्ते यजमानः हविर्भिः |

अहेडमानः वरुण इह बोधि ऊरुशँस मान आयु:प्रमोषी: स्वाहा | वरुणाय इदं न मम || त्वन्नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडःश्रः अवयासिसीष्ठाः | यजिष्ठो वह्नितमः शोशुचानः विश्वा द्वेषाँसि प्रमुमुग्धि अस्मत् स्वाहा | अग्नी वरुणाभ्यां इदं न मम || स त्वन्नो अग्ने अवमः भवोती नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ | अवयक्ष्व नो वरुणाँरराणो वीहि मृडीशीकँ सुहवो न एधि स्वाहा | अग्नी वरुणाभ्यां इदं न मम || स्वत्वमग्ने अयास्ययासन् अपास्यपासन् मनसा हितः | अयासन् हव्यमूहिहेषे अयानो धेहि भेषजँ स्वाहा | अग्नये अयस इदं न मम || प्रजापते न त्वदेतानि अन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव | यत्कामास्ते जुहुमः तन्नो अस्तु वयँ स्याम पतयो रयीणाँ स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || -------- एतत्कर्म समृध्यर्ध्यं यं जयादि होमं करिष्ये || चित्तञ्च स्वाहा | चित्ताय इदं न मम || चित्तिश्चश्च स्वाहा | चित्त्या इदं न मम || आकूत`ञ्चह्च स्वाहा | आकूताय इदं न मम || आकूतिश्च स्वाहा | आकूत्या इदं न मम || विज्ञातञ्च स्वाहा | विज्ञाताय इदं न मम || विज्ञानञ्च स्वाहा | विज्ञानाय इदं न मम || मनश्च स्वाहा | मनस इदं न मम || शक्करीश्च स्वाहा | शक्करीभ्य इदं न मम || दर्शश्च स्वाहा | दर्शाय इदं न मम || पूर्णमासश्च स्वाहा | पूर्णमासाय इदं न मम || बृहच्चञ्च स्वाहा | बृहत इदं न मम || रथन्तरञ्च स्वाहा | रथन्तराय इदं न मम || प्रजापतिः जयान् इन्द्राय वृष्णोश्णो प्रायच्छत् च्च्मत् उग्रेग्रः पृतनाज्येषु तस्मै विशः समनमन्त सर्वाः स उग्रेःग्रः स हि हव्यो बभूव स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || अग्निः भूतानां अधिपतिःतेः स माऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | भूतानां अधिपतये अग्नय इदं न मम || इन्द्रो ज्येष्ठानां अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | ज्येष्ठानां अधिपतये इन्द्राय इदं न मम || यमः पृथिव्या अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | पृथिव्या अधिपतये यमाय इदं न मम || वायुः अन्तरिक्षस्य अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | अन्तरिक्षस्य अधिपतये वायव इदं न मम || सूर्यो दिवः अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | दिवोऽधिपतये सूर्याय इदं न मम || चन्द्रमा नक्षत्राणां अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | नक्षत्राणां नक्षत्रणां अधिपतये चन्द्रमस इदं न मम || बृहस्पतिः ब्रह्मणोऽधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | ब्रह्मणोऽधिपतये बृहस्पतय इदं न मम || मित्रः सत्यानां अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | सत्यानां अधिपतये मित्राय इदं न मम || वरुणोऽपांयां अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | आअपां अधिपतये वरुणाय इदं न मम || समुद्रःद्रः स्रोत्यानां अधिपतिः समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन्

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Red

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Red

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt

अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | स्रोत्यानामधिपतये समुद्राय इदं न मम || अन्नँ साम्राज्यानां अधिपति तन्मावत्वस्मिन् ब्रह्मान् अस्मिन् क्षत्रे अस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा || साम्राज्यानां अधिपतये अन्नाय इदं न मम || सोम ओषधीनां अधिपति: समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | ओषधीनां अधिपतये सोमाय इदं न मम || सविता प्रसवानां अधिपति: समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | प्रसवानां अधिपतये सवित्र इदं न मम || रुद्र: पशूनांना अधिपति: समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | पशूनां अधिपतये रुद्राय इदं न मम || (अप उप स्पृश्य) त्वष्टा रूपाणां अधिपति: समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | रूपाणां अधिपतये त्वष्ट्रष्ट्र इदं न मम || विष्णु: पर्वतानां अधिपति: समाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | पर्वतानां अधिपतये विष्णव इदं न मम || मरुतो गणानां अधिपतय:ति: सतेमाऽवत्वस्मिन् ब्रह्मन्नस्मिन् क्षत्रेऽस्यां आशिष्यस्यां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | गणानां अधिपतिभ्योतये मरुद्भ्य इदं न मम || पितर: पितामहा: प्रेपरेऽवरे तता: ततामहा इह मा अवत | अस्मिन् ब्रह्मन् अस्मिन् क्षत्रे अस्यां आशिष्यस्यां ष्यायां पुरोधायां अस्मिन् कर्मन् अस्यां देवहूत्याँ स्वाहा | भ्यितपितृभ्य इदं न म म || अप उप स्पृस्य ||

ऋताषाड्ऋतश्रृधामा अग्नि: गन्धर्व: तस्य ओषधय: अप्सरस ऊर्जो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा | ओषधीवीभि: अप्सरोभि: सहिताय अग्नये गन्धर्वाय इदं न मम || ताभ्य: स्वाहा | अग्निना गन्धर्वेण सहिताभ्य ओषधीभ्य: अप्सरोभ्य इदं न मम || सँहितो विश्वसामा सूर्यो गन्धर्व: तस्य मरीचय: अप्सरस आयुवो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा | मरीचिभि: अप्सरोभि: सहिताय शुसूर्याय गन्धर्वाय इदं न मम || ताभ्य: स्वाहा || सूर्येण गन्धर्वेण सहिताभ्य: मरीचिभ्य: अप्सरोभ्य:भि: इदं न मम || सुषुम्न: सूर्यरश्मि:श्मि: चन्द्रमा गन्धर्व: तस्य नक्षत्राणि अप्सरसो बेकुरयो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा | नक्षत्रै: अप्सरोभि: सहिताय चन्द्रमसे गन्धर्वाय इदं न मम || ताभ्य: स्वाहा | चन्द्रमसा गन्धर्वेण सहिताभ्य : नक्षत्रेभ्य: अप्सरोभ्य इदं न मम || भुभुज्यु: सुपर्णो यज्ञो गन्धर्व: तस्य दक्षिणा अप्सरस: स्त्वा नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा | दक्षिणाभि: अप्सरोभि: सहिताय यज्ञाय गन्धर्वाय इदं न मम || ताभ्य: स्वाहा | यज्ञेन गन्धर्वेण सहिताभ्य: दक्षिणाभ्य: अप्सरोभ्य: इदं न मम || प्रजापति: विश्वकर्मा मनो गन्धर्व: तस्य ऋक्सामानि अप्सरसो वह्न्यो वहण्यो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा | ऋक्सामै: अप्सरोभि: सहिताय मनसे गन्धर्वाय इदं न मम ||

ताभ्य: स्वाहा | मनसा गन्धर्वेण सहिताभ्य: ऋक्सामेभ्य: अप्सरोभ्य: इदं न मम || इषिरो विश्वव्यचा वातो गन्धर्व: तस्य आपो ऽ प्सप्सरसो मुदा नाम स इदं

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा। अद्भिः अप्सरोभिः सहिताय वाताय गन्धर्वाय इदं न म–म ॥ ताभ्यः स्वाहा। वातेन गन्धर्वेण सहिताभ्यः अद्भ्यः अप्सरोभ्यः इदं न मम ॥ भुवनस्य पते यस्य त उपरि गृहा इह च। स नो सारास्वाज्यानिँ रायस्पोषँ सुवीर्यँसंवत्सरीणाँ स्वस्तिँ स्वाहा। भुवनस्य पत्य इदं न मम ॥ परमेष्ठी अधिपतिः मृत्युः गन्धर्वः तस्य विश्वं अप्सरसो भुवो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा। विश्वेन अप्सरोभिः सहिताय मृत्यवे गन्धर्वाय इदं न मम ॥ ताभ्यः स्वाहा। मृत्युध्युना गन्धर्वेणन्दर्वेण सहिताभ्यः विश्वस्मा अप्सरोभ्य इदं न मम ॥ सुक्षितिः सुभूतिः भद्रकृत् ससुवर्वान् पर्जन्यो गन्धर्वः तस्य विद्युतः अप्सरसो रुचो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा। विद्युद्भिः अप्सरोभिः सहिताय पर्जन्याय गन्धर्वाय इदं न म म ॥ ताभ्यः स्वाहा। पर्जन्येन गन्धर्वेण सहिताभ्योभ्यो विद्युद्भ्यः अप्सरोभ्य इदं न मम ॥ दूरेहेतिः अमृडयः मृत्युः गन्धर्वः तस्य प्रजा अप्सरसो भीरुवो नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा। प्रजाभिः अप्सरोभिः सहिताय मृत्यवे गन्धर्वाय इदं न मम ॥ ताभ्भ्यः स्वाहा। मृत्युना गन्धर्वेण सहिताभ्यः प्रजाभ्यः अप्सरोभ्यः इदं न म म ॥ चारुः कृपणकाशी कामो गन्धर्वः ततास्य आधयः अप्सरसः शोचयन्तीः नाम स इदं ब्रह्म क्षत्रं पातु ता इदं ब्रह्मह्म क्षत्रं पान्तु तस्मै स्वाहा। आधिभिः अप्सरोभिः सहिताय कामाय गन्धर्वाय इदं न म म ॥ ताभ्यः स्वाहा। कामेन गन्धर्वेण सहिताभ्यः आधिभ्यः अप्सरसोभ्य इदं न मम ॥ स नो भुवनस्य पते यस्य त उपरि जगृहा इह च। उरु ब्रह्मणेह्मने अस्मै क्षत्राय महि

शर्म यच्छ स्वाहा। भुवनस्य पत्ये (ब्रह्मण) इदं न मम ॥ यदस्य कर्मणः अत्यरीरिचंजं यद्वान्यूनं सइहाकरम्। अग्निष्टत्_थ् स्विष्टकृत् विद्वान्_न सर्वँस्विष्टँसुहुतं करोतु मे अग्नये स्विष्टकृते सुहुतहुते सर्वहुत आहुतीनां कामानाँ समर्द्धर्द्धयित्रे स्वाहा ॥ अग्नये स्विष्टकृत इदं न मम॥ (மேலே தமிழில் உள்ளபடி)

ओं भूर्भुवस्स्वाहा। प्रजापतय इदं न मम् ॥ अनाज्ज्ञातं यद्-यदाज्ज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु। अग्ने तदाद्स्य कल्पय त्वँहि वेत्थ यथा तथाँ_तथँस्वाहा। अग्नयये इदं न मम ॥ पुरुषसंमितो यज्ञो यज्ञः पुरुषसंमितः। अग्ने तदस्य कलुल्पय त्वंहि_त्वँहि वेत्थ यथातथँ स्वाहा ॥ अग्नय इदं न मम ॥ यत्पाकत्राः मनसा दीनदक्षाः न यज्ञस्य मन्वते मर्तासः। अग्निष्ट_अग्निष्टत् होता क्रतुवित् विजानन् यजिष्ठः देवाँ ऋतुशः यजाति स्वाहा। अग्नय इदं न मम ॥ त्वन्नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडःशः अवयासिसीष्ठाः। यजिष्ठो वह्नितमः शोशुजाचानः विश्वा द्वेषाँसि प्रमुमुग्धि अस्मत् स्वाहा। अग्नी वरुणाभ्यां इदं न मम ॥ सत्वन्नो अग्ने अवमो भवोती नेदिष्ठो अस्याः उषसोह्ने व्युष्टौ। अवयक्ष्वनः वरुणँ_रराणः वीहि मृडीकँ_सुहवो न एधि स्वाहा। अह्नीग्नीवरुणाभ्यां इदम् न मम॥

यत इन्द्र भयामहे ततो मो_अभयङ्कृधि। मध्वघवञ्छग्धि तव तन्न ऊतये बिविद्विषो विमृधो जहि स्वाहा। इन्द्राय मघवतेध्वते इदं न मम ॥ स्वस्तिदाः विशस्पतिः वृत्रहा विमृधो वशी। वृषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिस्तदाः अभयङ्करः

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight

स्वाहा | इन्द्राय अभ्यभयङ्कराय इदं न मम || आभिः गीर्भिः यदतो न ऊनं आप्यायय हरिवो वर्द्धमानः | यदा स्तोतृभ्यो महि गोत्रा रुजासि भूयिष्ठभाममजो अध ते स्याम स्वाहा | इन्द्राय हरिवते वर्द्धमानाय इदं न मम ||

त्रयंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्द्धिनम् | उर्वारुकमिव बन्धनात् मृत्यो मुक्षीय मा ऽमृतात् स्वाहा | त्रयंबकाय इदं न मम || इदं विष्णुः विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् | समूढमस्य पाँसुरे स्वाहा | विष्णव इदं न म-म || विष्णोरराटमसि स्वाहा | विष्णव इदं न म म || विष्णोः पृष्टष्ठमसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः श्नप्त्रे श्नप्त्रे स्थः स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः स्यूरसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः ध्रुवमसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम || वैष्णवमसि विष्णवे त्वा स्वाहा | विष्णव इदं न मम || भूः स्वाहा | अग्नय इदं न मम || भुवः स्वाहा | वायव इदं न मम || सुवः स्वाहा | सूर्याय इदं न मम || ओं भूः भुवः सुवः स्वाहा | प्रजा|अपतय इदं न मम ||

अस्मिन् पूर्णमास / दर्श स्थालीपाक होम कर्मणि मध्ये संभावित मन्त्र लोप तन्त्र लोप आज्य लोप द्रव्य लोप न्यूनातिरेक विपर्यास विस्मृत विद्ध्यपराध प्रायश्चित्तार्थं सर्वप्रायश्चित्त होमं होष्यामि | ओं भूः भुवः सुवः स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम ||

आत्मकानिवै | यानि तेषां अशेषांआं कृष्णानुस्मरणं परम् || श्री कृष्णाय नमः अभिवादये ++ भोः ||

मध्ये संभावित समस्त वैकल्य प्रायश्चित्तार्थं केशवादि द्वादश होमं करिष्ये | केशवाय स्वाहा | केशवाय इदं न मम || नारायणाय स्वाहा | नारायण्यणाय इदं न मम || माधवाय स्वाहा | माधवाय इदं न मम || गोविन्दाय स्वाहा | गोविन्दाय इदं न मम || विष्णवेश्णवे स्वाहा | विष्णव इदं न मम || मधुसूदनाय स्वाहा | मधुसूदनाय इदं न मम || त्रिविक्रमाय स्वाहा | त्रिविक्रमाय इदं न मम || वामनाय स्वाहा | वामनाय इदं न मम || श्रीधराय स्वाहा | श्रीधराय इदं न मम || हृषीकेशाय स्वाहा | हृषीकेशाय इदं न मम || पद्मनाभाय स्वाहा | पद्मनाभाय इदं न मम || दामोदराय स्वाहा | दामोदुधराय इदं न मम || वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः विश्वेभ्यः देवेभ्यः साद्ध्येभ्यः सँःस्रावभागेभ्यः स्वाहा | वसुभ्यो रुद्रेभ्यभ्यो आदित्येभ्यः विश्वेभ्यो देवेभ्यः साद्ध्येभ्यः सँःस्रावभागेभ्य इदं न मम || विष्णवे स्वाहा| विष्णवे (परमात्मने) इदं न मम ||

आज्यपात्रं उत्तरतो निधाय | *प्राणायामः* |

परिषेचनम् | अदिते अन्वमँस्थाः | अनुमते अन्वमँस्थाः | सरस्वते अन्वमँस्थाः || देव सवितः प्रासावीः || वरुणं यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि ||
(மேலே தமிழில் உள்ளபடி)
ओं भूर्भुवस्सुरोम्सोम् आत्मानं पत्नीञ्च पत्नि हृच प्रोक्ष्य || प्रदक्षिणम् ||

ब्रह्मन् ह्मन् वरं ते ददामि | ब्रह्मणे नमः सकलाराधनैः स्वर्चितम् || सर्वोपचारान् कृत्वा ||

Formatted: Font: 12 pt

स्वाहा। अग्नेः उपस्थानं करिष्ये। अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्। युयोद्ध्यस्मत् जुहुराणमेनो भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेम॥ अग्नये नमः॥ मन्त्र हीनं क्रिया हीनं भक्ति हीनं हुताशन। यद्धुतं यद्धुतं तु मया देव परि पूर्णं तदस्तु ते॥ प्रायश्चित्तानि अशेषाणि तपः कर्म आत्मकानि वै। यानि तेषां अशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम्॥ श्री कृशणाय नमः॥ अभिवादये ++ भोः॥

होम साद्गुण्यार्थं अनाज्ञात त्रय मन्त्र जपं करिष्ये॥ अनाज्ञातं यदाज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु। अग्ने तदस्य कल्पय त्वँहि वेत्थ यथा तथम्। पुरुष सम्मितो यज्ञो यज्ञः पुरुष सम्मितः। अग्ने तदस्य कल्पय त्वँहि वेत्थ यथा तथम्॥ यत्पाकत्राः मनसा दीनदक्षाः न यज्ञस्य मन्वते मर्तासः। अग्निष्टत् होता क्रतुवित्वीत् विजानन् यजिष्ठो देवाँऋतुशो यजाति॥ इदं विष्णुः विष्णु विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम्। समूढमस्य पाँसुरे॥

बृहत्साम क्षत्रभृत् वृद्धवृष्णियं त्रिष्टुभौजः भोजः शुभितं उग्रवीरम्। इन्द्र स्तोमेन पञ्चदशेन मध्यमिदं वातेन सगरेण रक्ष। इति भस्मधारणं॥ आचमनम्॥

॥ अग्नि आत्मसमारोपणम्॥

ममोपात्त ++ परमेश्वर प्रीत्यर्थं अग्नेःअग्ने आत्मसमारोपणं करिष्ये। या ते अग्ने यज्ञिया तनूः तयेह्यारोहात्मा आत्मानम्। अच्छा वसूनि कृण्वन्नस्मे नर्या पुरूणि। यज्ञो भूत्वा यज्ञमासीद स्वां योनिम्। जातवेदो भुव अजायमानः सक्षय एहि॥ (हा)

॥ अग्नि समित्समारोपणम्॥

मन्त्रः

अयन्ते योनिः ऋत्वियो यनो जातो अरोचथाः। तं जानन्नग्न आरोहाथानो वर्द्धया रयिम्॥

॥ अग्न्यवरोक्रोपणम्॥

आजुह्वानः सुप्रतीकः पुरस्तात् अग्ने स्वां योनिमा सीद साद्ध्या। अस्मिन् सधस्थे अद्ध्युत्तरस्मिन् त्तस्मिन् विश्वे देवा यजमानश्च सीदत॥ उद्बुद्ध्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्येनमिष्टापूर्ते सँसृजेथामयञ्ञ्च। पुनः कृण्वँस्त्वा तितरं युतरं युवान मन्वाताँसीत्त्वयि तन्तु मेतम्॥

॥ पूण्याहवाचनम्॥

मन्त्रः -

इदंमं मे वरुण श्रुधीहवं अद्या च मृडशय। त्वां अवस्युरावके। तत्त्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानः तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः। अहेडशमानो वरुण इह बोधि ऊरुशँस मा न आयुः प्रमोषीः। अस्मिन् कुम्भे वरुणं ध्याह्वयामि। वरुणं आवाहयामि। वरुणाय नमः आसनादि नइनिवेदनान्तं कृत्वा। पुण्याहवाचन

जप कर्मणि सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमः | ओं भवद्भिः अनुज्ञातः पुण्याहं वाचयिष्ये | ओं वाच्यताम् ||

यत्पुण्यं नक्षत्रम् | तदबट् तद्वट कुर्वीतर्वीत उपव्युषम् | यदा वै सूर्य उदेति | अथ नक्षत्रन्नैति | यावति तत्र सूर्यो गच्छेत् | यत्रत्र जघन्यं पश्येत् | तावति कुर्वीतर्वीत यत् कारी स्यात् | पुण्याह एव कुरुते | पुण्याहं भवन्तो ब्रुवन्तु – ओं पुण्याहं (பதில்)

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः | स्वस्ति नः तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिः दधातु | स्वस्ति भवन्तोभन्तो ब्रुवन्तु | (பதில்) ओं स्वस्ति |

ऋद्ध्यास्म हव्यैः नमसोपसद्य | मित्रन्देवं मित्रधेयन्नो अस्तु | अनूराधान् हविषा वर्द्धयन्तः | शतज्ञाञ्जीवेम शरदस्सवीराः | ऋद्धिं र्द्धिं भवन्तो ब्रुवन्तु | (பதில்) ओं कर्म ऋद्धयताम् | ऋद्धिः समृद्धिः | पुण्याहं समृद्धिः | शीशिवं कर्म | - अस्तु | शान्तिः - अस्तु || पुष्टिः - अस्तु || ऋद्धिः - अस्तु | अविघ्नं – अस्तु || आरोग्यं – अस्तु || धनधान्य समृद्धिः - अस्तु || गोब्राह्मणेभ्यः शुभं भवतु– अस्तु | ईशान्यां बहिर्दर्शेर्देशे अरिष्ट निरसनम् – अस्तु || सर्व शोभनं – अस्तु || सर्वाः संसंपदः - सन्तु || ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ||

दधिक्राव्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः | सुरभि नो मुखाकरत् प्रण आयूँषि तारिषत् | आपो हिष्ठा मयोभुवः तान ऊर्जे दधातन | महे रणाय् चक्षसे | यो वः शिवतमो रसः तस्य भाजयतेह नः | उशतीरिव मातरः तस्मा अरंगमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ | आपो जनयथा च नः |

हिरण्यवर्णाश्शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः | अग्निं या गर्भं र्भे दधिरे विरूपास्तान आपश्शँस्योना भवन्तु | यासाँराजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यन्जनानाम् | मुधुश्चुतश्शुचयो याः पाबका स्तान आपश्शाँस्यो स्योन्म ना भवन्तु | यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति | याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्तान आपश्शँस्योना भवन्तुतु | शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापश्शिवया तनुवोपस्पृशत त्वचंज्जं मे | सर्वाँ अग्नीँरप्सुषदोहुवे वो मयि वर्चो बलमोजो निधत्त ||

पवमानस्सुवर्जनः | पवित्रेण विचर्षणिः | यःपोता स मिपुनातु मा | पुनन्तु मा देवजनाः | पुनन्तु मनवो धिया | पुनन्तु विश्व आयवः | जातवेदः पवित्रवत् | पवित्रेण पुनहि मा | शुक्रेण देव दीद्यत् | अग्ने क्रत्वा क्रतूँरनु | यत्ते पवित्र मर्चिषि मर्जिषि | अग्ने विततमन्तरा | ब्रह्म ह्म तेन पुनीमहे | उभाभ्यां देव सवितः पवित्रेण सवेन च | इदं ब्रह्म पुनीमहे | वैश्वदेवी पुनती देव्यागात् | यस्यै बह्वी स्तनुवो वीतपृष्ठाः | तया मदन्त स्वतस्सधमाद्येषु | वयँस्याम पतयो रयीणाम् | वैश्वानरो रश्मिश्मिश्मिभिर्मा पुनातु | वात : प्राणेनेषिरो मयोभूः | द्यावा पृथिवी पयसा पयोभिः | ऋतावरी यज्ञिये मा पुनीताम् | बृहद्भिस्सवित स्तृभिः | वर्षिष्ठैः देवमन्मभिः | अग्ने दक्षैः पुनाहि मा | येन देवा अपुनत | येनापो दिव्यं कशः | तेन दिव्येन ब्रह्मणा | इदं ब्रह्म मिपुनीमहे | यः पावमानीरध्येति |

ऋषिभिस्संभृतँरसम् | सर्वँस पूतमश्नाति | स्वदितं मातरिश्वना | पावमानीर्यो अध्येति | ऋषिभिस्संमृतँरसम् | तस्मै सरस्वती दुहे | क्षीरँसर्पिर्मधूदकम् सार्पिधूदकम् | पावमानी:नि: स्वस्त्ययनी: | सुदुघाधा हि पयस्वती:ति: | ऋषिभिस्संमृतो रस: | ब्राह्मणेष्वमृतँहितम् | पावमानीर्दिशन्तु न: | इमं लोकमथो अमुम् | कामान् थ्समर्धयन्तु न: | देवीर्देवै: र्दवै: समाभृता: | पावमानीनि स्वस्त्ययनी: | सुहुघा_हि घृतश्चुत: | ऋषिभि: संभृतो रस: | ब्राह्मणेष्बमृतँहितम् | येन देवा: पवित्रेण | आत्मानं पुनते सदा | तेन सहस्रधारेण | पावमान्य: पुनन्तु मा | प्राजापत्यं पवित्रम् | शतोद्यामँहिरण्मयम् | तेन ब्रह्मविदो वयम् | पूतं ब्रह्मा पुनीमहे | इन्द्रस्सुनीती सह मा पुनातु | सोमस्स्वस्त्या वरुणस्समीच्या | यमो राजा प्रमृणाभि: पुनातु मा | जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु | भूर्भुवस्सुव: |

तच्छंयोरावृणीमहे | गातुं यज्ञाय | गातुं यज्ञपतये | देवीस्स्वस्स्वस्तिरस्तु न: | स्वस्तिर्मानुषेभ्य: | ऊर्ध्वं ध्र्वं जिगातु भेषजम् | शन्नो अस्तु द्विपदे | शं चातुतु चतुष्पदे | ओं शन्तिश्शान्तिश्शान्ति: ||

மேலே வருணை பூஜை யதாஸ்தானம்

वरुणय नम: सकलाराधनै: स्वर्चितम् |

तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमान: | तदाशास्ते यजमानो हविर्भि: | अहेडमानो वरुणेह ण्व्ह बोध्युध्यरुशँस मा न आयु: प्रमोषी: ||

என்று வருணை யதாஸ்தானம். ப்ரோக்ஷணம்

द्रुपदादिदीवेन्मुमुचान: | स्विन्नस्स्नात्वी मलादिव | पूतं पवित्रेणेणावाज्यम् | आपश्शुन्धन्तु मैनस: || भूर्भुवस्सुव: ||

|| ओं शन्तिश्शान्तिश्शान्ति: ||

|| श्राद्ध प्रयोग: ||

(पवित्रं घृधृवा) अनुज्ञा :-

ओं नमस्सदसे नम स्सदसस्पतये नम: सखीनां पुरोगाणां चक्षुषे नमो दिवे नम: पृथिव्यै | हरि: ओम् || सर्वेभ्यो ब्राम्हह्मणेभ्यो नम: || अशेषे हे परिषत् भवत्पादमूले मया समर्पितां इमां सौवर्णीं र्णीं यत्किञ्चद्दक्षिणां यथोक्त दक्षिणामिव स्वीकृत्य (*प्राचीनानवीतीति*) ----------- गोत्रस्य -------- शर्मण: पित्रृभूतस्य मम पितु: अद्यास्मिन् पार्वण विधानेन प्रत्याब्दिक श्राद्दं कर्तुं योग्यतासिद्धि: अस्तु इति अनुगृहाण | योग्यतासिद्धि: अस्तु ||

देवाताभ्य: पितृऋभ्यश्चश्च महायोगिभ्य एव च | नम: स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नम: || (*इति तिलान् विकीर्य*) || *उपवीतीति* || देवताभ्य: ++ नमो नम: || विश्वेभ्यो देवेभ्यो नम: || *प्राचीनानवीती* || वसु रुद्र आदित्यस्वारूपा-स्मत् पितृ पितामह प्रपितामहेभ्यो नम: || (*उपवीती - नमस्कार: - प्राचीनावीती*) स्वामिन: अस्मिन् दिवसे मम पितरं उद्दिस्य पार्वण विधानेन प्रत्याब्दिक श्राद्धं कर्तुं उत्सहे देशकाल पात्रादय: सर्वे पदार्था: श्राद्धार्हा: भवन्तु इति भवन्त:

अनुगृह्णन्तु | श्राद्धार्हाः सन्तु || उपवीती || (வடப்புறம் நோக்கி) – श्राद्ध भूमिं गयां ध्याध्यात्वा म्याध्यात्वा देवं जनार्दनम् || प्राचीनावीती தென்புறம் நோக்கி वस्वादींश्च पितृन् पितॄन् ध्याध्यात्वा ततः श्राद्धं प्रवर्तय || सप्तव्याधा दशार्णेर्णेषु मृगाः कालाञ्जञ्जने मीगिरौ | चक्रवाकाः शरद्वीपे हंसाः सरसि मानसे || तेऽपि जाताः कुरुक्षेत्रे ब्राह्मणा देवपारगाः | प्रस्थिता दीर्घमद्ध्वानं यूयं तेभ्यो ऽवसीदथ || अवसन्नास्स्मः ||

दर्भेष्वासीनः दर्भान् धारयमाणः || शुक्लां ++ शान्तये || प्राणायामः || अपवित्रः पवित्रो वा ++ पुण्यतिथौ (प्राचीनावीती) --------- गोत्रस्य ------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धं संभवता नियमेन संभवता प्रकारेण संभवद्भिः उपचारैः संभवन्त्या दक्षिणया च पार्वणविधानेन करिष्ये || (उपवीती) || पपुरूरवार्द्रव संज्ञकानां विश्वेषां देवानां इदं आसनम् || -------- गोत्रस्य ------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वे देवार्थे भवता क्षणः कर्तव्यः | प्राप्नोतु भवान् || ओं तथा प्राप्नवानि || प्राचीनावीती || वसुरुद्रादित्य स्वरूपास्मत्पितृ पितामह प्रपितामहानां इदं आसनम् || ------- गोत्रस्य --------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे वसुरुद्रादित्यस्वरूपास्मत्पितृ पितामह प्रपितामहार्थे भवता क्षणः कर्तव्यः | प्राप्नोतु भवान् || ओं तथाप्राप्नवानि ||

उपवीती || मयि गृह्णामि अग्ने अग्निं रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय | मयि प्रजां मयि वर्चो दधामि अरिष्टास्स्याम तनुवा सुवीराः || यो नो अग्निः पितरो हृत्स्वन्तरं मर्त्यो मर्त्यॅ आविवेश | तमात्मन् परिगृह्णीमहे वयं मा सो अस्माँअवहाय परागात् || (ह) आत्मन्यग्निं गृहीत्वा उत्तरेणाग्निं दर्भान् संस्तीर्य || மேலே தமிழில் உள்ளபடி – कूर्चमादाय – अस्मिन् मम पितुः पार्वण विधानेन प्रत्याब्दिक श्राद्धीय पार्वण होम कर्मणि ब्रह्माणं त्वां वृणे | (बृतोस्मि वृतोऽस्मि करिष्यामि) இது ப்ரம்ம வரணத்தி உள்ளவர் சொல்ல வேண்டியது. ब्रह्मणे नमः सकलाराधनैः स्वर्चितम् ||

वरुणाय नमः सकलाराधनैः स्वर्चितम् || वरुणस्य इदं आसनम् || प्रोक्षणी संस्कारः - दर्वी संस्कारः - आज्य संस्कारः || प्राक् पात्रे यवान्विनिवकीय | आम आगच्छन्तु देवो देवयानान् समुद्रान् सलिलान् सवर्णान् अस्मिन् यज्ञे सर्व कामान् लभन्ते, अक्षीयमाणं उपदुह्यन्तां इमान् लोकान् पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेभ्यो देवेभ्यः अपो वो गृह्णामि | "यवोसि धान्यराजोऽसि वारुणो मधु संयुतः | निर्णा निर्णोदः सर्व पापानां पवित्रमृषिभिः स्मृतम् ||" – इति தமிழில் உள்ளபடி –

प्राचीनावीती || आम आगच्छन्तु पितरो देवयानान् समुद्रान् सलिलान् सवर्णान् अस्मिन् यज्ञे सर्व कामान् लभन्ते | अक्षीयमाणं उपहुसुह्यन्तां इमान् लोकान् वसु रुद्रादित्य स्वरूपा अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहेभ्यो अपो गृह्णामि | " तिलोसि सोमदेवत्यो गोसवे देवनिर्मितः | प्रत्नत्नवद्भिः प्रत्तस्वधयाहि ||" मधु वाता क्ष ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः | माद्ध्वीर्निः सन्त्वोषधीः

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Red, Highlight

Formatted: Font: 12 pt

मधुनक्तक्मुसेतोषसि मधुमत्पार्थिवँ रजः | मधुद्यौः अस्तु नः पिता | मधुमान्नो वनस्पतिः मधुमाँ अस्तु सूर्यः || माद्ध्वीः गावो भवन्तु नः || सोमस्य त्त्विषिरसि तवेव मे त्विषिर्भूयात् अमृतमसि मृत्योर्मा पाहि दिद्योन्मा पाहि अवेष्टा दन्तशूकाः || (उप्वीपवीती) अप उप स्पृश्य ||

प्राचीनावीती || शन्नो देवीः अभिष्टय आपो भन्तु भवन्तु पीतये | शंयोः अभिस्रवन्तु नः || अर्चनम् ||

उपवीती || स्थल शुद्धिः || अपेत वीत विच सर्पतातः येऽत्र स्थ पुराणा येच नूतनाः | अदादिदं यमो ऽवसानं पृथिव्या अक्रन् इमं पितरो लोकमस्मै || उद्धृत्य आपः प्रोक्षः प्रोक्ष्य ||

अपहता असुरा रक्षाँसि पिशाचाः ये क्षयन्ति पृथिवीमनु || अन्यत्रेतो गच्छन्तु यत्रैषां गतं मनः ||

प्राचीनावीती || उदीरतां अवर उत्परास उन्मद्ध्यमाः पितरः सोम्यासः | असुं य ईयुः अवृका ऋतज्ञाः तेनो ऽवन्तु पितरो हवेषु ||

(उपवीती)|| अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्स्थां गतो ऽपिवा | यः स्मरेत् पुण्शरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरश्शुचिः श्शिचिः || भूर्भुवस्स्वो भूर्भुवस्सुवः ||

पादप्र्क्षालनम् || स्थलपूजाः -

पुरूरवार्द्रव संज्ञकानां विश्वेषां देवानां पाद्यस्थाने इदं आसनम् | पाद्य स्थाने अयं कूर्चः || पाद्य स्थाने गन्धाक्षत पुष्प धूप दीपादि सकलाधनैः स्वर्चितम् ||

प्राचीनावीती || वसु रुद्र आदित्य स्वरूपाणां अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहानां पाद्यस्थाने इदं आसनम् | पाद्य स्थाने अयं कूर्चः|| पाद्य स्थाने तिल गन्धाक्षत पुष्प धूप दीपादि सकलाराधनैः स्वर्चितम् ||

उपवीती || ---------- गोत्रस्य ---------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवाः स्वागतम् | इदं वः पाद्यम् || समस्त संपत् समवाप्ति हेतवः समुस्थितापत्कुल धूम केतवः | अपार संसार समुद्र सेतवः पुनन्तु मां ब्राह्मणपादपापांसवः || आधिव्याधिहरं नृणां मृत्यु दारिद्र्यनाशनम् || श्री पुष्टि कीर्तिदं वन्दे विप्र श्री पाद पङ्कजम् || विप्तौघ विप्रौध दर्शनात् सद्यः क्षीयन्ते पापराशयः || वन्दनात् मङ्गलावाप्तिः अर्चनात् अच्युतं पदम् ||

प्राचीनावीती || ---------- गोत्रस्य ---------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे वसु रुद्र आदित्य स्वरूपाः अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहाः स्वागतम् | इदं वः पाद्यम् || शन्नो देवीः अभिष्टये आपोभवन्तु पीतये | श्यो : शंयोः अभिस्रवन्तु नः || आधिव्याधिहरं नृणां मृत्यु दारिद्र्यनाशनम् || श्री पुष्टि कीर्तिदं वन्दे विप्र श्री पाद पङ्कजम् || विप्तौघ विप्रौध दर्शनात् सद्यः क्षीयन्ते पापराशयः || वन्दनात् मङ्गलावाप्तिः अर्चनाद्त् अच्युतं पदम् ||

उपवीती ||| पादौ प्रक्षाल्य आचम्य पवित्रं घृ धृत्वा ||

पुरूरवार्द्रव संज्ञकानां विश्वेषां देवानां इदं आसनम् | अपः प्रदाय || विश्वे देवर्थे देवार्थे भवता क्षणः कर्तव्यः || प्राप्नोतु भवान् || ओं तथा प्राप्नवानि ||

प्राचीनावीती || वस्युद्र वस्युद्र आदित्यस्वरूपाः अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहार्थे भवता क्षणः कर्तव्यः | प्राप्नोतु भवान् || ओं तथा प्राप्नवानि ||

उपवीती || हस्ते शुद्धोदकं प्रदाय || या दिव्या आपः पयसा संबभूवुः या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः | हिरण्यवर्णा यज्ञियाः ता न आपः शँस्योना भवन्तु ||

---------- गोत्रस्य ---------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे वसु रुद्र आदित्य स्वरूपाः अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहाः इदं वो अर्घ्यम् |पुनः शुद्धोदकम् ||

अथ उपचारः || (उपवीती) पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवाः आच्छादनार्थं इदं वस्रम् वस्त्रम् | इदं यज्ञोपवीतम् | उत्तरीयाभरणार्थं इदं उत्तरीयम् | हिरण्यम् | अलङ्करणार्थे भागशः अमीवो गन्धाः | उप्चाउपचारार्थे पुनर्गन्धाः | माल्यार्थे पुष्पाणि श्री तुलसी दलानि | पुश्पपुष्पधूपदीपादि सकलाराधनैः स्वर्चितम् |

(प्राचीनावीती) वसुरुद्रादित्यस्वरूपाः | अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहाः आच्छादनार्थं इदं वस्रम् वस्त्रम् | इदं यज्ञोपवीतम् | उत्तरीयाभरणार्थंरणार्थे इदं उत्तरीयम् | हिरण्यम् | अलङ्करणार्थे भागशः अमीवो गन्धाः | उप्चाउपचारार्थे पुनर्गन्धाः | माल्यार्थे पुष्पाणि श्री तुलसी दलानि | पुश्पपुष्पधूपदीपादि सकलाराधनैः स्वर्चितम् |

होमः ||

अग्निं अप्रदक्षिणं परिविच्य देवसवितः प्रसुव || उपवीती || इद्ध्मं आज्येन अभ्यज्यज्य | अस्मिन् मम पितुःतृ प्रत्याब्दिकश्राद्धीयपार्वणहोमकर्मणिण्ण ब्रह्मन् इद्ध्मं आधास्ये | (பதில்) ओं आधात्स्व ||

अयं त इद्ध्म आत्मा जातवेदः तेन इन्धस्व वर्द्धस्व च इन्ध इन्धि वर्द्धयचास्मान् | प्रजया पशुभिः ब्रह्मवर्चसेन अन्नाद्येन समेधय स्वाहा | अग्नये जातवेदस इदं न मम || इतरदर्व्या जुहोति || वायव्यादाग्नेयान्तम् | प्रजापतये मनवे स्वाहा || प्रजापतय इदं न मम || प्रधानदर्व्या जुहोति | नै रृतादैशानान्तम् – इन्द्राय स्वाहा | इन्द्राय इदं न मम || अग्नये स्वाहा | अग्नय इदं न मम || सोमाय स्वाहा | सोमाय इदं न मम || अग्नये स्वाहा | अग्नय इदं न मम ||

विश्वान् देवान् भवत्सु आवाहयिष्ये – विश्वेदेवाः शृणुतेमँ हवं मे ये अन्तरिक्षे य उप द्याविष्ठ धविष्ठ | ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्रा आसद्यास्मिन् बर्हिषि मादयद्ध्वम् || आगच्छन्तु महाभागा विश्वेदेवा महाबलाः | ये अत्र विहिताः श्राद्धे सावधाना भवन्तु ते || ---------- गोत्रस्य ---------- शर्मणः पितृभूतस्य मम पितुः अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे पुरूरवार्द्रव संज्ञकान्

विश्वान् देवान् भवत्सु आवाहयामि || विश्वान् विश्वेषां देवानांन् इदं आसनम् | विश्वे देवार्थे भवता क्षण: कर्तव्य: | प्राप्नोतु भवान् || ओं तथा प्राप्नवानि ||

प्राचीनावीती || पितृपितामह प्रपितामहान् भवत्सु आवाहयिष्ये || आयात पितर: सोम्या गंभीरै: पथिभि: पूर्व्वै: | प्रजां अस्मभ्यं ददत: रयिञ्च दीर्घायुत्वञ्च शतशारदञ्च || ---------- गोत्रस्य ---------- शर्मण: पितृभूतस्य मम पितु: अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे वसु रुद्र आदित्य स्वरूपान् अस्मत्पितृ पितामह प्रपितामहान् भवत्सु आवाहयामि || पितृ पितामह प्रपितामहानां इदं आसनम् || पितृ पितामह प्रपितामहार्थे भवता क्षण: कर्तव्य: प्राप्नोतु भवान् || ओं तथा प्राप्नवानि ||

आपो देवी: प्रहिणुताग्निमेतं यज्ञं पितरो नो जुषन्तां मासीनां ऊर्जं ऊतये भजन्ते ते नो रयिं सर्ववीरान् नियच्छन्तु ||

उद्धद्धरिष्यामि अग्नौ करिष्यामि || काममु ध्रिद्धियतां काममग्नौ च क्रियताम् ||

|| उपवीती || युक्तो वह जातवेद: पुरस्तात् अग्ने विद्धि कर्म त्रिक्रियमाणं ययेदं त्वां त्वं भिषग्भेषजस्य असि कर्ता त्वया गा अश्वान् पुरुषान् सनेम स्वाहा | अग्नये जातवेदस इदं न मम ||

या तिरश्चिक्ष्ची निपद्यसे अहं विधरणी इति | तान्त्वा घृतस्य धारया अग्नौ संराधिनीं यजे स्वाहा | संराधिन्या इदं न मम || संराधिन्यै देव्यै स्वाहा | संराधिन्यै देव्या इदं न मम ||| प्रसाधन्यै देव्यै स्वाहा | प्रसाधन्यै देव्या इदं न मम || ओं भू: स्वाहा | अग्नय इदं न मम || भुव: स्वाहा | वायव इदं न मम || सुवस्स्वाहा | सूर्याय इदं न मम || ओं भूर्भुवस्सुवस्स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम ||

|| **प्रधान होमा:** ||

प्राचीनावीती ||

अन्नं श्रपयित्वा अभिघार्य प्रतिष्ठितं अभिघार्य दर्व्यां उपस्तीर्य द्विरवदाय सकृत् अभिघार्य |

(* அன்னத்தை எடுத்து அத்துடன் இருக்கும் சாகத்தை வேறு ஒரு பாத்திரத்தில் வைத்து அன்ன பாத்திரத்தை அக்னியில் காட்டி அபிகாரம் செய்து கீழே வைத்து மீண்டும் அபிகாரம் செய்ய வேண்டும் ‘ பிறகு அவதானம் செய்து ஹோமம் செய்ய வேண்டும்)

सोमाय पितृमते स्वधा नम: स्वाहा | सोमाय पितृमत इदं न मम || यमाय अङ्गिरस्वते पितृमते स्वधा नम: स्वाहा | यमाय अङ्गिरस्वते पितृमत इदं न मम || या: प्राची: संभवन्त्याप उत्तरतश्चश्च या: | अद्भि: विश्वस्य भुवनस्य धर्त्रीभि: अन्तरन्यं पितु: दधे स्वधा नम: स्वाहा | पित्र इदं न मम || अन्तर्दधे पर्वतै: अन्तर्मह्या पृथिव्या | दिवा दिग्भि: अनन्ताभि: ऊतिभि: अन्तरन्यं पितामहाद्दधे

स्वधा नमः स्वाहा। पितामहाय इदं न मम ॥ अन्तर्दध ऋतुभिः अहोरात्रैः ससन्धिभिः । अर्द्धमाशैश्चश्च मासैश्चश्च अन्तरन्यं प्रपितामहाद्दधे स्वधा नमः स्वाहा। प्रपितामहाय इदं न मम ॥ पित्रे -------- शर्मणे स्वधाणे स्वधा नमः स्वाहा। .... शर्मणे पित्र इदं न मम ॥ पितामहाय ---------- शर्मणे स्वधा नमः स्वाहा। ---------- शर्मणे पितामहाय इदं न मम ॥ प्रपितामहाय ----------- शर्मणे स्वधा नमः द्वाहा स्वाहा। ----------- शर्मणे प्रपितामहाय इदं न मम ॥ यन्मे माता प्रलुलोभ चरति अननुव्रता। नतन्मे रेतः पिता वृङ्तां आभुः अन्यः अवपद्यतां स्वधा नमः स्वाहा। पित्र इदं न मम ॥ यन्मे पितामही प्रलुलोभ चरति अननुव्रता। तन्मे रेतः पितामहो वृङ्तां आभुरन्योऽवपद्यतां स्वधा नमः स्वाहा। पितामहाय इदं न मम ॥ यन्मे प्रपितामही प्रलुलोभ चरति अननुव्रता। तन्मे रेतः प्रपितामहो वृङ्तां आभुरन्योऽवपद्यतां स्वधा नमः स्वाहा। प्रपितामहाय इदं न मम ॥ ये चेह पितरः येच नेह याँश्चश्च विद्मद्मयाँ उ च न प्रविद्म। अग्ने तान् वेत्य यदि ते जातवेदः तया प्राप्रत्तँ स्वधया मदन्ति स्वधा नमः स्वाहा। ज्ञाताज्ञात पितृभ्य इदं न मम ॥ यद्वः क्रव्यादङ्गमदहः लोकान् अनयन् प्रणयन् जातवेदाः। तद्वोऽहं पुनरावेशयामि अरिष्टाः सर्वैः अङ्गः अङ्गैः संभवत पितरः स्वधा नमः स्वाहा। पितृभ्य इदं न मम ॥ वहाज्यं जातवेदः पितृभ्यो यत्रैनान् वेत्थ निहितान् पराके। आज्यस्य कूल्या उप तान् क्षरन्तु सत्या एषां आशिषः सन्तु कामैः स्वधा नमः स्वाहा। पितृभ्य इदं न मम ॥ वहाज्यं जादवेदः पितामहेभ्यो यत्रैनान् वेत्थ निहितान् पराके। आज्यस्य कूल्या उप तान् क्षरन्तु सत्या एषां आशिषः सन्तु कामैः स्वधा नमः स्वाहा। पितामहेभ्य इदं न मम ॥ वहाज्यं जातवेदः प्रपितामहेभ्यो यत्रै नान यत्रैनान् वेत्थ निहितान् पराके। आज्यस्य कूल्या उप तान् रक्ष्न्तु सत्या एषां आशिषः सन्तु कामैः स्वाहा। प्रपितामहेभ्य इदं न मम ॥

एवम् अन्नस्य जुहोति ॥

सोमाय पितृमते स्वधा नमस्स्वाहा। सोमाय पितृमत इदं न मम ॥

यमाय अङ्गिरस्वतेस्वते पितृमते स्वधा नमः स्वाहा। यमाय अङ्गिरस्वतेस्वते पितृमतते इदं न मम ॥ याः प्राचीः संभवन्त्याप उत्तरतश्चयाःश्चयाः। अद्भिः विश्वस्य भुवनस्य धर्त्रीभिः अन्तरन्यं पितुः दधे स्वधा नमः स्वाहा। पित्र इदं न मम ॥ अन्तर्दधे पर्वतैः प्रवतैः अन्तर्मह्या पृथिव्या। दिवा दिग्भिः अनन्ताभिः ऊतिभिः अन्तरन्यं पितामहाद्दधे स्वधा नमः स्वाहा। पितामहाय सोमाय इदं न मम ॥ अन्तर्दध ऋतुभिः अहोरात्रैः ससन्धिभिः। अर्धमाशैश्च अर्धमासैश्च मासैश्च अन्तरन्यं प्रस्पिप्रपितामहाद्दधे स्वधा नमः स्वाहा। प्रपितामहाय इदं न मम ॥ पित्रे ------------ शर्मणे स्वधा नमः स्वाहा। पित्र इदं न मम ॥ पितामहाय ---------- शर्मणे स्वधा नमः स्वाहा। पितामहाय इदं न मम ॥ प्रपितामहाय --------- शर्मणे स्वधा नमः स्वाहा। प्रपितामहाय इदं न मम ॥ यन्मे माता प्रलुलोभ चरति अननुव्रता। तन्मे रेतः पिता वृङ्तां आभुरन्योऽवपद्यताँ स्वधा नमः स्वाहा। पित्र इदं न मम ॥ यन्मे पितामही प्रलुलोभ चरति अननुव्रता। तन्मे रेतः पितामहो वृङ्तां आभुरन्योऽवपद्यताँ स्वधा नमः स्वाहा। पितामहाय इदं न मम ॥ यन्मे प्रपितामही प्रलुलोभ चरति अननुव्रता। तन्मे रेतः

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Red

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt

प्रपितामहो वृङ्तां आभुरन्योऽवपद्यताँ स्वधा नमः स्वाहा। प्रपितामहाय इदं न मम ॥ येचेह पितरो येच नेह याँश्च विद्मयाँ उ च न प्रविद्म। अग्ने तान् वेत्थ यदिति ते जातवेदः तया प्रत्तँ स्वधया मदन्ति स्वधा नमः स्वाहा। ज्ञाताज्ञातपितृभ्य इदं न मम ॥ यद्वः क्रव्यादङ्गमदह लोकान् अनयन्न प्रणयन् जातवेदाः। तद्वोऽहं पुनः आवेशयामि अरिष्टाः सर्वैः अङ्गैः संभवत पितरः स्वधा नमः स्वाहा। पितृभ्य इदं न मम ॥ वहान्नं जातवेदः पितृभ्यो यत्रैनान् वेत्थ निहितान् पराके। अन्नस्य कूल्या उप तान् क्षरन्तु सत्या एषां आशिषः सन्तु कामैः स्वधा नमः स्वाहा। पितृभ्य पितामहेभ्य इदं न मम ॥ वहान्नं जातवेदः प्रपितामहेभ्यो यत्रैनान् वेत्थ निहितान् पराके। अन्नस्य कूल्या उप तान् क्षरन्तु सत्या एषां आशिषः सन्तु कामैः स्वधा नमः स्वाहा। पितामहेभ्य इदं न मम ॥ वहान्नं जातवेदः प्रपितामहेभ्यो यत्रैनान् वेत्थ निहितान् पराके। अन्नस्य कूल्या उप तान् क्षरन्तु सत्या एषां आअशिषः सन्तु कामैः स्वधा नमः स्वाहा। प्रपितामहेभ्य इदं न मम ॥

अन्नहोमे सकृदुपस्तरणं द्विरवदानं सकृदभिधारणं, स्विष्टकृति सकृदुपस्तरणं सकृसद्वदानं द्विरभिधारणमिति ज्ञेयम् ॥

स्विष्टकृति सकृदुपस्तीर्य सकृदवदाय द्विरभिघायी अग्नये कव्यवाहनाय स्विष्टकृते स्वधा नमः स्वाहा। अग्नये कव्यवाहनाय स्विष्टकृत इदं न मम ॥ अहविष्यं स्वाहेत्युत्तरभस्मनि। अहविष्यं स्वाहा। प्रजापतय इदं न मम ॥ मेक्षणं अग्नौ प्रहति ॥ (उपवीती) परिध्यञ्चनं ह्चनं लेपकार्यं प्रधानं दक्षिणतः अप्रधानं मध्ये आज्यस्थालीं उत्तरतः। किञ्चित् किञ्चित् समादाय प्रागारभ्य परिस्स्तृते: ॥ दर्व्यामनक्त्यग्रमथाज्यधान्यां मध्यञ्च मूलं पुनराज्यधान्याम्। मध्यञ्च ह्च मूलं पुनराज्यधान्यामग्रञ्च ह्च दर्व्यान्तु तया तृतीये ॥ तृणमेकमुपादाय परिधेस्सन्धिमुत्तरम् ॥ तृणञ्चानुप्रहृत्याथ त्रिरङ्गुल्याऽवमृश्य च ॥ ग्राण्ं घ्राणं चक्षुश्च पृथिवीं संस्पृश्यापपु उपस्पृशेत् ॥ निर्देशनञ्चाग्न्यभिमन्त्रणञ्च बूभूमौ निमार्ष्टि परिधिप्रहारः ॥ मध्यमं परिधीं पूर्वं प्रहृत्याथ सहोत्तरौ ॥ द्वे आधारसभिधौ च प्रहृत्य ॥

ओं भूर्भुवस्सुवस्स्वाहा। प्रजापतय इदं न मम ॥ अनाज्ञातं यदाज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु। अग्ने तदस्य कल्पय त्वँहि वेत्थ वेथ यथा तथाँ◌ंस्वाहा ॥ अग्नय इदं न मम ॥ पुरुषसंमितो यज्ञो यज्ञः पुरुषसंमितः। अग्ने तदस्य कल्पय त्वँहि वेथ यथा तथाँ◌ंस्वाहा ॥ अग्नय इदं न मम ॥ यत्पाकत्रा: मनसा दीनदक्षाः न यज्ञस्य मन्वते मर्तासः। अग्निष्टत् अग्निष्टत् होता क्रतुवित् विजानन् यजिष्ठः जिष्ठः देवाँ ऋतुशः यजाति स्वाहा। अग्नय इदं न मम ॥ त्वन्नो अग्ने अग्न् वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडः अवयासिसीष्ठाः। यजिष्ठो वह्नितमः शोशुचानः विश्वा द्वेषाँसि प्रमुमुग्धि अस्मत् स्वाहा। अग्नी वरुणाभ्यां इदं न मम ॥ सत्वन्नो अग्ने अवमो भवोती नेदिष्ठो अस्याः उषसो व्युष्टौ। अवयक्ष्वनः वरुणँ रराणः वीहि मृडीकँ सुहवो न एधि स्वाहा। अग्नीवरुणाभ्यां इदं न मम ॥ यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि। मघवञ्छग्धि तव तन्न ऊतये विद्विषो विमृधो जहि स्वाहा। इन्द्राय मघवत इदं न मम ॥ स्वस्तिदा विशस्पतिः वृत्रहा विमृधो

Commented [R1]: Same in tamil

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Red

Formatted: Font: 12 pt

Formatted: Font: 12 pt

वशी | वृषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिदा अभयङ्करस्स्वाहा | इन्द्राय अभयङ्कराय इदं न मम || आभिर्गीर्भिः यदतो न ऊनं आप्यायय हरिवो वर्द्धमानः | यदा स्तोतृभ्यो महि गोत्रा रुजासि भूयिष्ठभाजो अध ~~ ~~ते स्याम स्वाहा | इन्द्राय हरिवते वर्द्धमानाय इदं न मम || त्रयंबकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्द्धनम् | उर्वारुकमिव बन्धनात् मृत्योः ~~स्थोः मृ~~ मुक्षीय माऽमृतात् स्वाहा | त्रयंबकाय ~~कं~~ इदं न मम || इदं विष्णुः विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् | समूढमस्य पाँसुरे स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णो रराटमसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः पृष्ठमसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः श्नप्त्रे ~~श्न्प्त्रे~~ स्थः स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः स्यूरसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम || विष्णोः ध्रुवमसि स्वाहा | विष्णव इदं न मम ||वैष्णवमसि ~~वैष्वणमसि~~ विष्णवे ~~श्णवे~~ त्वा स्वाहा | विष्णव इदं न मम || ~~बूः~~ भूः स्वाहा | अग्नय इदं न मम || भुवः स्वाहा | वायव इदं न मम || सुवः स्वाहा | सूर्याय इदं न मम || ओंभूर्भुवस्सुवस्स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम || अस्मिन् मम पितरमु~~पु~~द्दिश्य प्रत्याब्दिक श्राद्धीय पार्वण होम कर्मणि संभावित मन्त्रलोप क्रियालोप आज्यलोप न्यूनातिरेक विपर्यास विस्मृत विद्धि अपराध प्रायश्चित्तार्थं सर्वप्रायश्चित्त होमं होष्यामि – ओं भूर्भुवस्सुवः स्वाहा | प्रजापतय इदं न मम ||

मध्ये संभावित समस्त वैकल्य प्रायश्चित्तार्थं केशवादि होमं करिष्ये - केशवाय स्वाहा | केशवाय इदं न मम || नारायणाय स्वाहा | नारायणाय~~ण्यय~~ इदं न मम || माधवाय स्वाहा | माधवाय इदं न मम || गोविन्दाय स्वाहा | गोविन्दाय इदं न मम || विष्णवे~~श्णवे~~ स्वाहा | विष्णव इदं न मम || मधुसूदनाय स्वाहा | मधुसूदनाय इदं न मम || त्रिविक्रमाय स्वाहा | त्रिविक्रमाय इदं न मम || वामनाय स्वाहा | वामनाय इदं न मम || श्रीधराय स्वाहा | श्रीधराय इदं न मम || हृषीकेशाय स्वाहा | हृषीकेशाय इदं न मम || पद्मनाभाय स्वाहा | पद्मनाभाय इदं न मम || दामोदराय स्वाहा | दामोद~~ध~~राय इदं न मम ||

वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः विश्वेभ्यःदेवेभ्यो ~~भ्यः~~ साद्ध्येभ्यः सँ॑स्राव भागेभ्यः स्वाहा | वसुभ्यो रुद्रेभ्यो आदित्येभ्यः विश्वेभ्यो देवेभ्यः साद्ध्येभ्यः सँ॑स्राव भागेभ्य इदं न मम || प्राचीनावीति || देवसवितः प्रासावीः | परिषेचनम् || उपवीती~~प्वीती~~ || प्रोक्षणम् || अग्नेरुपस्थानम्

~~ब्र~~ब्राह्मण भोजनकाल :-

उपवीती || विश्वे~~श्व~~देवाः भोजनपात्रं यथासौ~~ह्मै~~ख्यर्म् |

प्राचीजी~~जी~~नावीती || पितृपितामहप्रपितामहाः भोजनपात्रं यथासौख्यर्म् || उपवीती || विश्वे देवाः भोजनस्थाने इदं आसनम् | विश्वे देवाः भोजनस्थाने क्षणः ~~क्रत~~कर्तव्यः | इदं पात्रासनम् ||

प्राचीनावीती | पितृपितामहप्रपितामहाः भोजनस्थाने इदं आसनम् | पितृपितामहप्रपितामहाः भोजनस्थाने क्षणः ~~क्रत~~कर्तव्यः | इदं पात्रासनम् || हुतशेषं अन्नं पितृपात्रे निधाय | कर्तृ वाक्यम् –

Formatted: Font: 12 pt, Font color: Red, Highlight

Formatted: Font: 12 pt

सह वै देवानाञ्च असुराणाञ्च यज्ञो प्रततौ आस्तां वयँस्वर्गं लोकमेष्यामो वयमेष्याम इति तेऽसुराः सन्नह्य सहसैव आचरन् ब्रह्मचर्येण तपसैव देवाः ~~तेश्सुराः~~ तेऽसुराः अमुह्यँँस्ते न प्राजानँँस्ते पराभवन् ते न स्वर्गं लोकमायन् प्रसृतेन वै यज्ञेन देवाः स्वर्गं लोकमायन् अप्रसृतेन असुरान् पराभावयन् प्रसृतो ह वै यज्ञोपवीतिनः यज्ञः अप्रसृतः अनुपवीतिनः यत्किञ्च ब्राह्मणो यज्ञोपवीती ~~अधोते~~ अधीते यजत एव तत् तस्मात् यज्ञोपवीत्येव अधीयीत याजयेत् यजेत वा यज्ञस्य प्रसृत्या अजिनं वासो वा दक्षिणतः उ~~प्वीय~~पवीय दक्षिणं बाहुं ~~हूं अ~~ उद्धरते अवध~~त्ते~~ते सव्यमिति यज्ञोप्वीतं एतदेव विपरीतं प्राचीनावीतं संवीतं मानुषम् ॥ १ ॥

रक्षाँसि हवा पुरोनुवाके तपोग्रं अत्रिष्ठन्त तान् प्रजापतिः वरेण अपामन्त्रयत तानि वरं अवृणीत आदित्यो नः योद्धा इति तान् प्रजापतिः अब्रवीत् योधयघ्वं इति तस्मात् उत्तिष्ठन्तं हवा तानि रक्षाँसि आदित्यं योधयन्ति यावदस्तं अन्वगात् तानि हवा एतानि रक्षाँसि गायत्रिया अभिमन्त्रितेन अंभसा शम्यन्ति तदु हवा एते ब्रह्मवादिनः पूर्वाभिमुखाः सन्ध्यायां गायत्रियाऽभिमन्त्रिता आ~~प~~पु ऊर्द्ध्वं विक्षिपन्ति ता एता आपः वज्री भूत्वा तानि रक्षाँसि मन्दे हारुणे द्वीपे ~~द्विपे~~ प्रक्षिपन्ति यत् प्रदक्षिणं प्रक्रमन्ति तेन पाप्मानं अवधून्वन्ति उद्यन्तं अस्तं यन्तं आदित्यं अभिध्यायन् कुर्वन् ब्राह्मणः विद्वान् सकलं भद्रं अश्नुते असावादित्यः ब्रह्मेति ब्रह्मैव सन् ब्रह्माप्येति य एवं वेद~~देव~~ ॥ २ । ओं तत्सत् ॥

போக்தாக்கள்:-

आब्रह्मन् ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चसी जायतां ~~अ~~आस्मिन् राष्ट्रे राजन्यः इषव्यः शूरो महारथो जायतां दोग्ध्री धेनुः वोढाऽनड्वान् आशुः सप्तिः पुरन्धिर्योषा जिष्णू रथेष्ठाः समेयो युवा अस्य यजमानस्य वीरो जायतां निकामेनिकामे नः पर्जन्यो वर्षतु फलिन्यो न ~~आ~~ओषधयः पच्यन्तां योगक्षेमो नः कल्पताम् ॥ २ ॥

आब्रह्मन् ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चसी जायतामित्याह । ब्राह्मण एव ब्रह्मवर्चसं दधाति । तस्मात् पुरा ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चस्यजायत । आऽस्मिन् राष्ट्रे राजन्य इषव्यश्शूरो महारथो जायतामित्याह । राजन्य एव शौर्यं महिमानं दधाति । तस्मात् पुरा राजन्य इष~~व्या~~व्यश्शूरो महारथोऽजायत । दोग्ध्री देनुरित्याह । धेन्वामेव पयो दधाति । तस्मात् पुरा दोग्ध्री धेनुरजायत ।वोढाऽनड्वानित्याह । अनडुह्येव वीर्यं दधाति । तस्मात् पुरा वोढाऽन~~श्वा~~श्वनजायत । आशुस्सप्तिरित्याह । अश्व एव जवं दधाति । तस्मात् पुराऽऽशुरश्वोऽजायत । पुरन्धिर्योषेत्याह । योषित्येव रूपं दधाति । तस्माथ्स्त्री युवतिः प्रिया भावुका । जि~~ष्णू~~श्णू रथेष्ठा इत्याह । आ हवै तत्र जिष्णू रथेष्ठा जायते । यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते । सभेयो युवेत्याह । यो वै पूर्ववयसी ।स सभेयो युवा । तस्माद्युवा पुमान् प्रियो भावुकः । आऽस्य ~~आय~~ यजमानस्य वीरो जायतामित्याह ।आ ह वै तत्र यजमानस्य वीरो जायते । यत्रै तेन यज्ञेन यजन्ते । निकामेनिकामे नः पर्जन्यो वर्षत्वित्याह । निकामेनिकामे हवै तत्र पर्जन्यो वर्षति । यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते । ~~फ्लि~~ फलिन्यो न ओषधयः पच्यन्ता मित्पाह । ~~फ्लि~~ फलिन्यो हवै तत्रौषधयः पच्यन्ते । यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते

Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight
Formatted: Font: 12 pt
Formatted: Font: 12 pt, Not Highlight
Formatted: Font: 12 pt

| योगक्षेमो नः कल्पतामित्याह | ~~कल्पे~~ कल्पते हवै तत्र प्रजाभ्यो ~~यो~~ योगक्षेमः | यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते || २ ||

नमः सहमानाय निव्याधिन आव्याधिनीनां पतये नमो नमः ककुभाय निषङ्गिणे स्तेनानां पतये नमो नमो निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये नमो नमः सृकाविभ्यो जिघाँसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो नमोऽसिमद्भ्यो नक्तं चरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो नम उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो नम इषुमद्भ्यो धन्वाविभ्यश्च वो नमो नम आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नम आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो नमोऽस्यद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो नम आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो नमः स्ववपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो नम स्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो नमः ~~स्भाभ्यः~~सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नम नमो अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च वो नमः || ३ ||

किँ◌ँस्विदासीत् पूर्वचित्तिः~~ज्ञित्तिः~~ किँ◌ँस्विदासीत् बृहद्वयः किँ◌ँस्विदासीत् पिशङ्गिला ~~ङ्गला~~ किँ◌ँस्विदासीत् पिलिप्पिला ~~प्पल~~ | द्यौरासीत् पूर्वचित्तिरश्व आसीत् बृहद्वयः | रात्रिरासीत् पिशङ्गिलाऽविरासीत् पिलिप्पिला || कः स्विदकाकी चरति क उ स्विज्जायते पुनः | किँ◌ँस्विद्धिमस्य भेषजं किँ◌ँस्विदावपनं महत् || सूर्य एकाकी चरति चन्द्रमा जायते पुनः | अग्निर्हिमस्य ~~मे~~भेषजं भूमिरावपनं महत् || पृच्छामि त्वा परमन्तं पृथिव्याः पृच्छामि त्वा भुवनस्य नाभिम् | पृच्छामि त्वा वृष्णो अश्वस्य रेतः पृच्छामि वाचः मरमं व्योम || ~~दे~~वेदिमाहुः परमन्तं पृथिव्या यज्ञमाहुर्भुवनस्य नाभिम् || सोममाहुर्वृष्णो अश्वस्य रेतो ब्रह्मैव वाचः परमं व्योम || ४ ||

तेजसा वा एष ब्रह्मवर्चसेन व्यृद्ध्यते | योऽश्वमेधेन यजते | होत च ब्रह्मा च ब्रह्मोद्यं वदतः | तेजसाचैवैनं ब्रह्मवर्चसेन च समर्द्धयतः | ~~स्क्षिणतो~~ दक्षिणतो ब्रह्मा भवति | दक्षिणत आयतनो वै ब्रह्मा | ~~ब्रा~~बार्हस्पत्यो वै ब्रह्मा | ब्रह्मवर्चसमेवास्य दक्षिणतो दधाति | तस्माद्दक्षिणोऽर्द्धो ब्रह्मवर्चसितरः | उत्तरतो होता भवति | उत्तरत आयतनो वै होता | आग्नेयो वै होता | तेजो वा अग्निः | तेज एवास्योत्तरतो दधाति | तस्मादुत्तरोऽर्द्धस्तेज~~ज्ञा~~स्वितरः | यूपमभितो वदतः | यजमान देवत्यो वै यूपः | यजमानमेव~~म~~ तेजसा च ब्रह्मवर्चसेन च समर्द्धयतः | किँ◌ँस्विदासीत्पूर्वचित्तिरित्याह | द्यौर्वै वृष्टिः पूर्वचित्तिः | दिवमेव वृष्टिमवरुन्धे | किँ◌ँस्विदासीत् बृहद्वय इत्याह | अश्वो वै बृहद्वयः | अश्वमेवावरुन्धे | किँ◌ँस्विदासीत् पिशङ्गिलेत्याह | रात्रिर्वै पिशङ्गिला | रात्रिमेवावरुन्धे | किँ◌ँस्विदासीत् पिलिप्पिलेत्याह | श्रीर्वै पिलिप्पिला | अन्नाद्यमेवावरुन्धे | कस्स्वि देकाकी चर~~ति~~तीत्याह | असौ वा आदित्य ए अकाकी चरति | तेज एवावरुन्धे | क उ स्विज्जायते पुनरित्याह | चन्द्रमा वै जायते पुनः | आयुरेवावरुन्धे | किँ◌ँस्विद्धिमस्य भेषजमित्याह | अग्निर्वै हिमस्य भेषजम् | ब्रह्मवर्चसमे~~स्मे~~वावरुन्धे | किँ◌ँस्विदावपनं महदित्याह| अयं वै लोक आवपनं महत् | अस्मिन्नेव लोके प्रतितिष्ठति | पृच्छामि त्वा परमन्तं पृथिव्या इत्याह | वेदिर्वै परोऽन्तः पृथिव्याः | वेदिमेवावरुन्धे | पृच्छामि त्वा भुवनस्य

नाभिमित्याह | यज्ञो वै भुवनस्य नाभि: | यज्ञमेवावरुन्धे रुर्न्धे | पृच्छामि त्वा वृष्णो अश्वस्य रेत इत्याह | सोमो वै वृष्णो अश्वस्य रेत: | सोमपीथमेवावरुन्धे | पृच्छामि वाच: परमं व्योमेत्याह | ब्रह्म वै वाच: परमं व्योम | ब्रह्मवर्चसमेवावरुन्धे || ५ ||

वैश्वदेवपात्रं अन्वारभ्यस्य अभिघार्यधार्य | ओं भूर्भुवस्सुव: | तत्सवितु: वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो न: प्रचोदयात् | देव सवित: प्रसुव || हस्तोदकं दस्वा | पृथिवीवि ते पात्रं द्यौ: द्यौ | अपिधानं ब्रह्मणस्त्वा मुखे जुहोमि ब्राह्मणानां त्वा प्राणापानयो: जुहोमि अक्षितमसि मैषां क्षेष्ठा अमुत्रामुष्मिन् लोके | सर्वं अन्नं अभिमृश्य – इदं विष्णु: विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् | समूढमस्य पाँसुरे | स्वाहा विष्णो हव्यं रक्षस्व | इदं अन्नं अमृतस्वरूपं आतृप्ते: दत्तं दास्यमानञ्च गयेयं भूमि: गदाधरो भोक्ता अन्नञ्च ब्रह्म अहञ्च ब्रह्म भोक्ता च ब्रह्म भोक्ता गदाधर: सुवर्णमयं पात्रं अक्षयवटच्छायायां गयायां विष्णुपादादि समस्तपादेषु दत्तम् || विश्वेभ्यो देवेभ्य: सव्यञ्जनं इदं अन्नं सपरिकरं यावद्धोक्तुं शक्यं तावत्तुभ्यमहं विश्वेभ्यो देवेभ्य: संप्रददे न मम || सत्यं त्वर्तेन परिषिञ्चामि | यथा सौकर्यं परिषेचनम् ||

प्राचीनावीती || अभिघामार्य | ओं भूर्भुवस्सुव: | तत्सवितु: वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि | धियो यो न: प्रचोदयात् || देव सवित: प्रसुव | हस्तोदकं दत्वा | पृथिवी ते पात्रं द्यौ: अपिधानं ब्रह्मणस्त्वा मुखे जुहोमि ब्रह्मणानां त्वा प्राणापानयो: जुहोमि अक्षितमसि मैषां क्षेष्टा अमुत्रामुष्मिन् लोके | सर्वं अन्नं अभिमृपृश्य | इदं विष्णु: विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् | समूढमस्य पाँसुरे | स्वघा विष्णो कव्यं रक्षस्व | इदं इदं कव्यं वयं अमृमुक्रतस्वरूपं आतृप्ते: दत्तं दास्यमान`ञ्च गयेयं भूमि: गदाधरो भोक्ता अन्नञ्च ब्रह्म अहञ्च ब्रह्म भोक्ताच ब्रह्म भोक्ता क्ता गदाधर: रजतमयं पात्रं अक्षयवटच्छायायां ईशानादिचतुर्दशपादेषु दत्तम् ||

वसुरुद्रादित्यस्वरूपास्मत् पितृ पितामहप्रपितामहानां तृप्त्यर्थं सव्यञ्जनं ञ्जनं अन्नं सपरिकरं यावद्धोक्तुं शक्यं तावत्तुभ्यं अहं वसु रुद्रादित्य स्वरूपास्मत् पितृ पितामह प्रपितामहेभ्य: संप्रददे नम: न मम ||

सत्यं त्वर्तेन परिषिञ्चामि | यथासौकर्यं परिषेचनम् ||

उपवीती || ओं भूर्भुवस्सुव: | तत्सवितु: वरेण्यं | भर्गो देवस्य धीमहि | धियो यो न: प्रचोदयात् | देव सवित: प्रसुव | विष्णो अन्नं रक्षस्व ||

एको विष्णु: महद्भूतं पृथग्भूतानि अनेकश: | त्रीन् लोकान् व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्यय: | पितरमुद्दिश्य प्रत्याब्दिक श्राद्धे पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवस्वरूपी, || प्राचीनावीती || वसु रुद्रादित्य स्वरूपास्मत् पितृ पितामह प्रपितामहस्वरूपी, || उपवीती || प्रत्यक्षमहाविष्णुस्वरूपी, || प्राचीनावीती || सर्वाकारो भगवान् श्री हरि: जनार्दन: प्रीयताम् | तत् सत् ब्रह्मार्पणमस्तु || उपवीती || ईशान विष्णु कमलासन कार्तिकेय वह्नित्रयार्क रजनीश गणेश्वराणाम् | क्रौ`ह्चाक्रौञ्चामरेन्द्र कलशोद्भव काश्यपानां पादान्नमामि

सततं पितृ मुक्ति हेतोः | गया श्राद्धं गयाश्राद्धं अक्षयवटः अक्षयवटः अक्षयवटः || गया गया गया ||

पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवाः अमृतं भवतु अमृतोपस्तरणमसि || प्राचीनावीती || ~~वस्य्~~ वसु रुद्रादित्य स्वरूपास्मत् पितृ पितामह प्रपितामहाः अमृतं भवतु अम्रुतोपस्तरणमसि || ~~उप्वीती~~ उपवीती || प्रत्यक्ष महाविष्णो अमृतं भवतु अमृतोपस्तरणमसि || प्राचीनावीती || देवाश्च पितरः समकाले सर्वत्र अमृतं भवतु | हरिः ||

श्रद्धायां प्राणो निविष्ठोऽमृतं जुहोमि शिवो ~~म~~मा विश अप्रदाहाय प्राणायस्वाहा | श्रद्धायां अपाने निविष्ठोऽमृतं जुहोमि शिवो ~~म~~ मा विश अप्रदाहाय अपानायस्वाहा | श्रद्धायां व्याने निविष्ठोऽमृतं जुहोमि शिवो मा ~~म~~ विश अप्रदाहाय व्यानायस्वाहा | श्रद्धायां उदाने निविष्टो~~ष्ठो~~ऽमृतं जुहोमि शिवो मा~~म~~ विश अप्रदाहाय उदानायस्वाहा | श्रद्धायां ँसमाने निविष्टो~~ष्ठो~~ऽमृतं जुहोमि शिवो मा ~~म~~ विश अप्रदाहाय समानायस्वाहा | ब्रह्मणे स्वाहा || उपवीती | ब्रह्मणि म आत्मा अमृतत्वाय ||

स्वामिनः यथाशक्ति राक्षोघ्नान् वैष्णवान् अन्यांश्च मन्त्रान् पितृसूक्तानि ~~त्कानि~~ धर्म इतिहास पुराणानि च यावच्छक्यं अभिश्राव~~व~~यिष्ये || स्वामिनः देशकालौ अतीतौ रात्रौ यथा क्षुत् ~~अ~~ न बाधते तथा मौनेन भोक्तव्यम् || यथा सौकर्यम् || अस्तु |

अभिश्रवणमन्त्रजपः

भोतमान्ते कर्ताः -

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य | पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः | यो मा ददाति स इ देवमावाः | अहमन्नमन्नमदन्तमद्मि | पूर्वमग्नेरपि दहत्यन्नम् | यत्तौ ~~यतौ~~ हासाते अहमुत्तरेषु | व्यात्तमस्य पशवः सुजम्भम् ~~ग्भम्~~ | पश्यन्ति धीराः प्रचरन्ति पावकाः | जहाम्यन्यं न जहामन्यम् ~~म्यम्~~ | अहमन्नं वशमिच्चरामि | समानमर्थं पर्येमि भुञ्जत् ~~ञ्चत्~~ | को मामन्नं मनुष्यो ~~ष्पो~~ दयेत ~~त्~~ | पराके अन्नं निहितं लोक एतत् | विश्वैर्देवैः पितृभि~~र्गु~~र्जुप्तमन्नम् | यदद्यते लुप्यते यत् परोप्यते | शततमी सा तनूर्मे बभूव | महान्तौ चरू सकृद्दुग्धेन ~~द्ग्धेन~~ पप्रौ | दिवञ्च पृश्नि पृथिवीञ्च साकम् | तत्सम्पिबन्तो ~~तत्साम्पिबन्तो~~ न मिनन्ति वेधसः | नैतद्भूयो भवति नो कनीयः | अन्नं प्राणमन्नमपानमाहुः अन्नं ब्रह्माणो जरसं वदन्ति | अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानाम् | ~~मोध~~मोघमन्नं बिन्दते अप्रचोताः | सत्यं ब्रवीमि वध इत्स तस्य | नार्यमणं ~~म्णं~~ पुष्यति नो सखायम् | केवलाधो भवति केवलादी | अहंमेघः स्तनयन् वर्षन्नस्मि | मामदन्त्यह मत्म्यन्यान् ~~मामन्त्यहमद्म्यन्यान्~~ | अहँसदमृतो भवामि | मदादित्या अधिसर्वे तपन्ति ||

कर्ता ~~र्त्ता~~ – पुरूरावर्द्रवसंज्ञकविश्वेदेवाः मधु मधु संपन्नम् |
भोक्ता – आसीत् संपन्नम् |
कर्ता~~र्त्ता~~ – पुरूरावर्द्रवसंज्ञक विश्वेदेवाः तृप्तास्थ |
भोक्ता – तृप्ताः स्मः ||

||प्राचीनावीती||

कर्तार्त्ता – वसु रुद्रादित्य स्वरूपाऽस्मत् पितृ पितामह प्रपितामहा: अन्नं पानीयम् |

भोक्ता – सर्वं संपूर्णम् ||

कर्तार्त्ता – वसु रुद्रादित्य स्वरूपाऽस्मत् पितृ पितामह प्रपितामहा: मधु मधु संपन्नम् |

भोक्ता – आसीत् संपन्नम् ||

कर्तार्त्ता – पितृ पितामह प्रपितामहा: तृप्तास्थ |

भोक्ता – तृप्ता: स्म: ||

(उपवीती) दक्षिणत उत्तरां जलेन अभ्युक्ष्य | असोमपाश्चश्च ये देवा यज्ञभाग विवर्जिता: | तेषां अन्नं प्रदास्यामि विकिरं वैश्वदैविकम् | पुन: मार्जनम् | प्राचीनावीती || (पूर्ववत: पश्चिमां भुवं जलेन अभ्युक्ष्य)

असंस्कृत प्रमीता ये त्यागिन्यो या: कुलस्त्रिय: | दास्यामि तेभ्यो विकिरं अन्नं ताभ्यश्चश्च पैतृकम् | पुन: मार्जनम् | उप्वीतीउपवीती – द्विराचम्य ||

प्राचीनावीती – (दक्षिणाग्रान् दर्भान् उच्छिष्ट सन्निधौ निक्षिप्य तत्र तिलोदकं तूष्णीं तत्र अवाचीनपाणि: पिण्डंददाति) ये अग्निदग्धा येऽनाग्निदग्धा ये वा जाता: कुले मम | भूमौ दत्तेन पिण्डेन तृप्ता यान्तु परां गतिम् || अग्निदग्धेभ्य: अनग्निदग्धेभ्य: अस्मत् कुल प्रसूतमृतेभ्य:अयं पिण्ड: स्वधा नम: || अग्निदग्धाश्चआनग्निदग्धाश्च मार्जयन्तां एतद्वस्तिलोदकम् || (उपवीती) विश्वे देवा: अमृतापिधानमसि | (प्राचीनावीती) वसु रुद्रादित्य स्वरूपास्मत् पितृ पितामह प्रपितामहा: अमृतापिधानमसि | (उपवीती) प्रत्यक्षमहाविष्णो अमृतापिधानमसि | (प्राचीनावीती) (वायस पिण्डं काकेभ्य: प्रक्षिप्य) | (उपवीती) (पादौ प्रक्षाल्य आचम्य)

भोजनानन्तरम् –

पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवा: इयं व: तृप्ति: |

अस्तु तृप्ति: ||

पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवा: रोचत इति ब्रूत |

अस्तु रोचते ||

विश्वेदेवा: प्रीयन्ताम् |

प्रीयन्तां विश्वेदेवा: ||

(प्राचीनावीती) पितृ पितामह प्रपितामहा: इयं व: तृप्ति: |

अस्तु तृप्ति: ||

पितृ पितामह प्रपितामहा: स्वदितमिति ब्रूत |

अस्तु स्वदितम् ||

पितृ पितामह प्रपितामहा: प्रीयन्ताम् |

प्रीयन्तां यजमानस्य पितृ पितामह प्रपितामहा: ||

(उपवीती) पुरूरवार्द्रव संज्ञक विश्वेदेवा: भोजनान्ते इयं वो दक्षिणा | अस्तु दक्षिणा || इदं व: तांबूभूलम् | अस्तु ताम्बूलम् || (प्राचीनावीती) प्तृपितृपितामह प्रपितामहा: भोजनान्ते इयं वो दक्षिणा | अस्तु दक्षिणा || इदं

व: तांबूलम् | अस्तु तांबूभूलम् || (उपवीती) देवताभ्य: पितृभ्यश्च महयूमहायोगिभ्य एव च | नम: स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नम: || यानिकानिच पापानि जन्मान्तरकृतानि च | तानि तानि विनश्यन्तु प्रदक्षिण पदे पदे || नमो व: पितरो रसाय नमो व: पितर: शुष्माय नमो व: पितरो जीवाय नमो व: पितर: स्वधायै नमो व: पितरो मन्यवे नमो व: पितरो धोघोराय पितरो नमो वो य एतस्मिन् लोके स्थ युष्माँत्तेऽनु येऽस्मिन् लोके मांतेऽनु य एतास्मिन् लोके स्थ यूयं तेषां वसिष्ठा भूयास्त येऽस्मिन् लोके अहं तेषां वसिष्ठो भूयासम् || देवेभ्यो नम: | (प्राचीनावीती) पितृ पितामह प्रपितामहेभ्यो नम: | (उपवीती) नमस्कार: | देवताभ्य: पितृभ्यश्चश्च महायोगिभ्य एअव च | नम: स्वधायैस्वाहायै नित्यमेव नमो नम: ||

(प्राचीनावीती) स्वामिन: अस्मिन् देवसे मम पितरं उद्दिश्य प्रत्याब्दिकश्राद्धं मया कृतं यथोक्तं यथाशास्त्रं गयाश्राद्धफलदं अक्षयतृप्तिकरञ्च भूयादिति भवन्तो अनुगृह्णन्तु श्रृह्णन्तु || यथोक्तमस्तु, यथाशास्त्रमस्तु, गयाश्राद्धफलदमस्तु अक्षयतृप्तिकरं अस्तु || (उपवीती) अन्नशेष: किं क्रियताम् | इष्टै इष्टै: सह उपभुज्यताम् || दातारो नो ऽभिवर्द्धन्तां वेदा: सन्ततिरेव न: | श्रद्धा च नो मा व्यपगात् बहु देयञ्च नो ऽस्तु ||

दातारो वो ऽथिवर्द्धन्तां वेदा: सन्ततिरेव व: | श्रद्धा च वो मा व्यपगात् बहुदेयञ्च वो ऽस्तु ||

अन्नं च न: बहु भवेत् अतिथींश्च लमेलभेमहि | याचितारश्च न: सन्तु मा च याचिष्म कञ्चन | अन्नं च व: बहु भवेत् अतिथींश्च लभध्वम् | याचितारश्च व: सन्त्यु सन्तु मा च याजिद्वं याचिद्धवं कञ्चन || (उपवीती) ओम् | (प्राचीनावीती) स्वधा अस्तु स्वधा ||

स्वादुषँसद: पितरो वयोधा: कृच्छे कृच्छ्रे श्रित: शक्तीवन्तो गमीगभीरा: | चित्रसेना: इषुबला अमृद्ध्रा: सतोवीरा उरवो व्रातसाहा: || ब्राह्मणास: पितर: सोम्यास:म्यास: शिवे नो द्यावापृथिवी अनेहसा | पूषा न: पातु दुरिताद्दृतावृधो रक्षामाकिर्नो अघशँस ईशत | सुवर्णं वस्ते मृगो अस्या दन्तो गोभि: सन्नद्धा पतति प्रसूता | यत्रा नर: सञ्च वि च द्रवन्ति तत्रास्मभ्यं इषव: शर्म यँसन् ||

(उपवीती) अष्टावष्टौ अन्येषु धिष्णियेषु उपदधाति अष्टाशफा: पशव: पशूनेव अवरुन्धे षण्मार्जालीये षड्वा ऋतव ऋतव: खलु वै देवा: पितर ऋतून् एव देवान् पितॄन् प्रीणाति || तिष्ठति – अक्षतारोपणम् आशीर्वाद: | सर्वस्याप्त्यै सर्वस्य जित्यै सर्वमेव तेन आप्नोति सर्वं जयाजयति | (प्राचीनावीती) अनेन मया कृतेन पितरमुद्दिश्य प्रत्याब्दिकश्राद्धेन वसु रुद्रादित्यस्वरूपा: अस्मत् पितृ पितामह प्रपितामहा: नित्यतृप्ता: भूयासु: इति भवन्त: अनुगृह्णन्तु ह्णन्तु | नित्यतृप्ता: सन्तु ||

इह ब्राह्मणेभ्य: गन्धपुष्पादिकं देयम् ||

(प्राचीनावीती) उत्तिष्ठित वसु रुद्रादित्य स्वरूपा: अस्मत् पितृक्ष् पितृ पितामह प्रपितामहा: (उपवीती) विश्वैर्देवै: सह ॥

वाजे वाजे ऽवत वागिग्मिनो नो धनेषु विप्रा अमृता ऋतज्ञा: | अस्य मध्व: पिबत मादयध्वं तृप्ता यात पथिभि: देवयानै: ॥ पत्रशाकादिदानेन क्लेशिता यूउअयूयमीदृशा: | तत् क्लेशजातं चित्तेतु विस्मृत्य क्षन्मुक्षन्तुमर्हथ ॥ इति ब्राह्मणान् सोपचारं विसृजतिचति ॥

॥ **पिण्डप्रदानम्** ॥

आचम्य ॥ पवित्रपाणि: ॥

शुक्लांबर ++ शान्तये ॥ ओं भू: सुवरोम् ॥ ममोपात्त समस्त दुरितक्षयद्वारा परमेश्वरप्रीत्यर्थं अद्य पूर्वोक्त एवङ्गुण विशेषणविशिष्टायां अस्यां पुण्यतिथौ (*प्राचीनावीति*) ---------- गोत्रस्य ----------- शर्मण: पितृभूतस्य मम पितु: अद्यास्मिन् प्रत्याब्दिक श्राद्धे पिण्डप्रदानं करिष्ये ॥ (दर्भान् दक्षिणाग्रान् परिस्तीर्य तत्र तिलोदकं ददाति) मार्जयन्तां पितरस्सोम्यास: | मार्जयन्तां पितामहा: सोम्यास: | मार्जयन्तां प्रपितामहा: सोम्यास: ॥ तत: पिण्डम् ॥ एतत्ते तत --------- शर्मन् ये च त्वामनु | एतत्ते पितामह --------- शर्मन् ये च त्वामनु ॥ एतत्ते प्रपितामह -------- शर्मन् ये च त्वामनु | पुन: तिलोदकम् ॥ मार्जयन्तां पितर: सोम्यास: | मार्जयन्तां पितामहा: सोम्यास: | मार्जयन्तां प्रपितामहा: सोम्यास: ॥ अत्र आञ्जञ्जनाभ्यञ्जञ्जने – एतत्ते तत -------- शर्मन् आञ्जञ्जनमांक्ष्व अभ्यञ्जञ्जनं अभ्यंक्ष्व | एतत्ते प्रपितामह ------- शर्मन् आञ्जञ्जनमांक्ष्व अभ्यञ्जञ्जनं अभ्यंक्ष्व| अत्र दशां छित्वा पिण्डेषु न्यस्यति --- एतानि व: पिततरो वासांस्यतो नोऽन्यत् पितरो मायूद्वम् दूवम् | एतानि व: पितामहा वासांस्यतो नोऽन्यत् पितामहा मायूद्वम् दूवम् | एतानि व: प्रपितामहा वासांस्यतो नोऽन्यत् प्रपितामहा मायूद्वम् दूवम् ॥ पिण्डपात्रं शंसंक्षाल्य | पुत्रान् पौत्रान् अभितर्पयन्ती: आपो मधुमती: इमा: |स्वधां पितृभ्यो अमृतं दुहाना आपो देवी:बी: उभयाँ स्तर्पयन्तु | (नदीरिमा उदन्वती: वेतस्विनी: सुतीर्थ्या: अमुष्मिन्लोक उप व: क्षरन्तु तृप्यत तृप्यत तृप्यत) न्युब्जपात्रं पाणी व्यत्यस्य दक्षिणमुत्तरं उत्तरञ्चदक्षिणं नमस्कारैरुपतिष्ठते ॥ नमो व: पितरो रसाय | नमो व: पितर: शुष्माय | नमो व: पितरो जीवाय | नमो व: पितर: स्वधायै | नमो व: पितरो मन्यवे नमो व: पितरो घोराय | पितरो नमो वो य एतस्मिन् लोकेस्थ युष्माँस्तेऽनु येऽस्मिन् लोके मां तेऽनु य एतस्मिन् लोकेस्थ युयूयं तेषां बसिष्ठा भूयास्त ऽस्मिन् लोके अहं तेषां बसिष्ठो भूयासम् ॥ नैवेद्यं - सर्वोपचारान् समर्पयामि ॥

आअथ थिलोदकम्: -- एष ते तत मधुमाँऊर्मि: सरस्वान् यावान् अग्निश्च पृथिवी च तावत्यस्त मात्रा तावानस्य महिमा तावन्तमेनं भूतं ददामि यथाग्निरक्षितो ऽनुपदस्त एवं मह्यं पित्रे अक्षित: अनुपदस्त: स्वधा भवतां तँ◌ँस्वधां अक्षितं तै: सहोपजीव ---------- शर्मन् ऋचस्ते महिमा |

Formatted: Font: 12 pt, Italic

Formatted: Font: 12 pt

एष ते पितामह मधुमाँऊर्मि: सरस्वान् यावान् वायुश्च अन्तरिक्षं च तावत्यस्त मात्रा तावानस्य महिमा तावन्तमेनं भूतं ददामि यथा वायुरक्षितोकहितो ऽनुपदस्त एवं मह्यं पितामहायाक्षितो ऽनुपदस्त: स्वधा भवतां तँ॑स्वधां अक्षितं तै: सहोपजीव ---------- शर्मन् यजूँषि ते महिमा ।

एष ते प्रपितामह मधुमाँऊर्मि: सरस्वान् यावान् आदित्यश्च द्यऔश्च द्यौश्च तावत्यस्त मात्रा तावानस्य महिमा तावन्तमेनं भूतं ददामि यथाऽऽदित्यो ऽक्षितो ऽनुपदस्त एवं मह्यं प्रपितमहायाक्षितो ऽनुपदस्त: स्वधा भवतां तँ॑स्वधां अक्षित तै: सहोपजीव ---------- शर्मन् सामानि ते महिमा ।

परायात पितर: सोम्या गंभीरै: पथिभि: पूर्व्यै: ।अथ पुनरायात नो गृहान् हविरत्तुं सुप्रजस: सुवीरा: । तृप्यत तृप्यत तृप्यत ॥ (उपवीती) ओं भूर्भुवस्सुव: प्राणे निविष्टो ऽमृतं जुहोमि ब्रह्मणि म आत्मा अमृतत्वाय ॥ (प्राचीनावीती)पिण्डपितृदेवताभ्यो नम: यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि (उपवीती) ओं आचम्य ॥

बृहत्साम क्षत्रभृद्वृद्धवृष्णियं त्रिष्टुभौज: शुभितं उग्रवीरम् । इन्द्रस्तोमेन पञ्चदशेन मध्यमिदं वातेन सगरेण रक्ष ॥

पवित्रं विसृज्य आचामति ॥

॥ **परेऽहनि तर्पणम्** ॥

शुक्लां ++ शान्तये ॥ श्रीगोविन्द गोविन्द अद्य श्रीभगवत: महापुरुषस्य विष्णोरज्ञया प्रवर्तमानस्य आद्यब्रह्मण: द्वितितीयपरार्धे श्वेतवराह कल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमपादे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे भरतखण्डे मेरो: दक्षिणे पार्श्वे ------- शाशकाब्दे अस्मिन् वर्तमाने व्यावहारिके प्रभवादीनीनां षष्ट्या: संवत्सराणां मध्ये -------- नाम संवत्सरे ---------- अयने --------- ऋतौ -------- मासे ------------पक्षे ---------- पुण्यतिथौ -------- वासरयुक्तायां --------- नक्षत्रयुक्तायां एवंगुणविशेषण विशिष्टायामस्यां -------- पुण्यतिथौ (प्राचीनावीती) -------- गोत्रस्य -------- शर्मण: पितृभूतस्य मम पितु: पूर्वेद्यु: प्रत्याब्दिकश्राद्धाङ्गं तिलतर्पणं करिष्ये ॥ (उपवीती) अप उपस्पृश्य ॥ (प्राचीनावीती)

आयात पितर: सोम्या: गम्भीरै: पथिभि: पूर्व्यै: । प्रजां अस्मभ्यं ददतो रयिश्चश्च दीर्घायुत्वञ्च शतशारदञ्च ॥ अस्मिन् कूर्चे पितृ पितामह: प्रपितामहान् आवाहयामि ॥ सकलाराधनै: स्वर्चितम् ।

उदीरतां अवर उत्परास उन्मध्यमा: पितर: सोम्यास: । असुं य ईयु: अवृका ऋतज्ञा: ते_नोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥ -------- गोत्रान् --------- शर्मण: वसु रूपान् पितृ न् स्वधानमस्तर्पयामि ॥

अङ्गिरसो_न: पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगव: सोम्यास: भृगस्सोम्यास: तेषां वयँ सुमतौ यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम । -------- गोत्रान् --------- शर्मण: वसु रूपान् पितृ न् स्वधानमस्तर्पयामि ॥

आ~~या~~यन्तु नः पितरः मनोजवसः अग्निष्वात्ताः पथिभिः देवयानैः ‖ अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदन्तु अधिब्रुवन्तु ते अवन्तु अस्मान् | -------- गोत्रान् --------- शर्मणः वसु-रूपान् पितृ न् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

ऊर्जं वहन्तीः अमृतं घृतं पयः कीलालं परिस्रुतं~~स्कुतं~~ स्वधास्थ तर्पयत मे पितृ न ‖ -------- गोत्रान् --------- शर्मणः रुद्र रूपान् पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

पितृभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधानमः | पितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधानमः | प्रपितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधानमः |~~अस्मिन्~~ अक्षन् पितरः -------- गोत्रान् --------- शर्मणः रुद्र-रूपान् पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

ये चेह पितरः ये च नेह याँश्च विद्म याँ उ च न प्रविद्म | अग्ने तान् वेत्थ यदि ते जातवेदः तया प्रत्तँ स्वधया~~ध्या~~ मदन्ति -------- गोत्रान् ------- शर्मणः रुद्र रूपान् पितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

मधु वाता ऋतायते ~~मध्वक्ष~~मधुक्षरन्ति सिन्धवः माध्वी नः सन्त्वोषधीः | -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य-रूपान् प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

मधुनक्तं उतोषसि मधुमत्पार्थिवँरजः मधु द्यौः अस्तु नः पिता ‖ -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य-रूपान् प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

मधुमान्नो वनस्पतिः मधुमाँ अस्तु सूर्यः | माध्वीर्गावो भवन्तु नः ‖ -------- गोत्रान् --------- शर्मणः आदित्य-रूपान् प्रपितामहान् स्वधानमस्तर्पयामि ‖

ऊर्जं वहन्तीः अमृतं घृतं पयः कीलालं परिस्रुतं~~स्कुतं~~ स्वधास्थ तर्पयत मे पितृ न ‖ (*उपवीति*) देवताभ्यः पितृभ्यश्च महायोगिभ्य एव च | नमस्स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नमः ‖ (*प्राचीनवीति*) उत्तिष्टत पितरः प्रेत शूराः यमस्य पन्थां अनवेता पुराणम् | दत्तात् अस्मासु द्रविणं यच्च भद्रं प्रणो ब्रूतात् भागधान् देवतासु ‖ अस्मात् कूर्चात् पितृ न् यथास्थानं प्रतिष्ठापयामि ‖ तृप्यत तृप्यत तृप्यत ‖ *पवित्रं विसृज्य आ~~चा~~चमेत्* ‖